

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Eylül 1988

Sayı: 227

BELEDİYE İŞÇİSİ HUZURSUZ

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

EYLÜL

1988

Sayı : 227

SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

YAZIŞLERİ MÜDÜRÜ :

HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

MÜESSESE MÜDÜRÜ :

ORHAN BALABAN

YAZI KURULU :

BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

DERGİ ADRESİ :

TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

ABONE :

Yurtiçi, 6 aylık 900.-TL.
Yıllık 1.800.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 2.000.-TL.
Yıllık 4.000.-TL.

TEKNİK DÜZENLEME:
ERDAL TÜT

FOTOĞRAFLAR:

NİHAT ÜSTÜN

DİZGİ BASKI :

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL : 134 14 71

Baskı Tarihi: 10 Ekim 1988

İçindekiler

1	TÜRK-İŞ'İN "HAYIR" KAMPANYASI
3	BAŞKANLAR KURULU AÇIKLAMASI
9	ÖDENMEYEN ÜCRETLERİ İÇİN DİRENDİLER
11	SEKA GREVİ
12	T. HARB-İŞ'İN AÇLIK GREVİ
13	TEKSİF GREV HAZIRLIĞINDA
14	MADEN İŞÇİSİ SIKINTI İÇİNDE
15	MESS SÖZLEŞMESİ İMZALANDI
16	TES-İŞ'İN SÖZLEŞMELERİ
17	EĞİTİM SEMİNERLERİ
18	KADIN İŞÇİLER SEMİNERİ
19	ÇEVRE KİRLENMESİ
20	KOOPERATİF SEMİNERİ
21	KAMUDA PERSONEL İDARESİNİN BUGÜNÜ VE KAYIRMACILIK SİSTEMİ
23	EYLÜL 1988 GIDA HARCAMASI
24	DEVLET DEMİRYOLLARI VE ASKERİ FABRİKALAR İŞÇİLERİNİN SÜPER EMEKLİLERİ

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

TÜRK-İŞ'İN AÇTIĞI “HAYIR” KAMPANYASI BAŞARILI OLDU

HAYIR: % 65 EVET: % 35

12 Eylül öncesi korkutmacası, duygu sömürüsü, “Giderim” blöfü, TRT imkânları, güvenoyuna dönüştürülen referandumda siyasi iktidarı oy kaybından kurtaramadı.

“Benim sevgili vatandaşlarım, şayet bana desteğiniz artmazsa, Başbakanlıktan da siyasetten de çekileceğim’...

Bu sözler, ANAP Genel Başkanı ve Başbakan **Turgut Özal**’ın televizyon ekranından halka yaptığı konuşmanın bir parçasıydı.

Günlerdir “patlatacağı bomba”nın çekilme tehdidi olduğu anlaşıldığında, tepkiler çok değişik oldu.

Sermaye çevreleri, hayali ihracattan pervane gibi köşe dönenler, bu ekonomik model içinde nüfuz ticareti ile milyarder olanlar, **Özal** sayesinde köşebaşlarına gelenler, ANAP’a kırgın ANAP’lılar, vergi kaçakçıları ve kısaca çıkar çevrelerini bir telaş aldı.

Sayın Başbakan bu kadarla da kalmadı. Yıllardır sakız haline getirdiği cümlelerden birini daha sık sık söyledi. “Ben gidersem, 12 Eylül öncesi gelir”...

Artık gına getiren bu tehditlerin ekili olup olmadığı bilinemez ama, Başbakanın gitmesi halinde, Devletin asayiş güçlerinin de gdeceği gibi bir anlayışa fazla itibar edilmedi.

YA DUYGU SÖMÜRÜSÜ ?

Başbakanlığa nasıl karar vermiş (bizim bildiğimiz buna TBMM karar verir), çocuklarının anası **Semra** hanım neler konuşmuşlar, siyasete atıldıklarında 14 yaşındaki çocuklarının bakımdan mahrum(!) kalmasını nasıl göze almışlar, mahşerde hesap sorulur korkusuyla ilahi bir dürtü ile nasıl başımıza gelmişler, hep bunları masum ve yumuşak yüz ifadeleri ile anlattı Sayın **Özal**.

Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu **Naim**’i de getirecekti ama, o uçak arızası her şeyi alt-üst etti.

Sonuç: yüzde 65 HAYIR, yüzde 35 EVET...

Bütün gözler Başbakana çevrildi. Türk halkı istediği desteği arttırmamış, aksine yüzde 1,3 azaltmıştı. Bu, son genel seçimlerden bu yana ANAP’ın günde 2 bin oy kaybı demektir. Toplam olarak 632 bin 13 kişi, ANAP’a olan güvenini yitirmişti.

Başbakan **Özal**, oylamanın galibi gibi, Türk halkının güven tazelediğini belirtiyor

Devami Sayfa 10

TÜRK-İŞ'in işçilere "HAYIR" oyu kullanma çağrısı başarıyla sonuçlandı

**TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu
hakkında soruşturma açıldı.**

TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu tarafından 26-27 Ağustos tarihli toplantıda alınan ve halk oylamasında "HAYIR" oyu kullanılması için işçilere çağrı yapılmasını öngören karar, yurt sathında başarı ile uygulandı.

Kampanyanın uygulanışında TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu üyeleri Merkez Komite'yi, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyesi başkanlığında Sendikaların Genel Merkez yöneticileri ve TÜRK-İŞ Bölge Temsilcileri Bölge Kurullarını oluştururken; TÜRK-İŞ İl Temsilcileri Başkanlığında

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri Ankara'daki toplantıda.

ANAYASA MD: 25

HERKES, DÜŞÜNCE VE KANAAT HÜRRİYETİNE SAHİPTİR. HER NE SEBEPLE OLURSA OLSUN KİMSE, DÜŞÜNCE VE KANAATLERİNİ AÇIKLAMAYA ZORLANAMAZ; DÜŞÜNCE VE KANAATLERİ SEBEBİYLE KINANAMAZ, SUÇLANAMAZ.

**TÜRK-İŞ
BAŞKANLAR
KURULU
AÇIKLAMASI**

TÜRKİYE, GELİR DAĞILIMI EN İŞÇİSİ EN UCUZ BİR ÜLKE

27 / 28 Eylül 1988 günlerinde Ankara'da toplanarak 25 Eylül 1988 halkoylaması sonuçlarını değerlendiren TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu aşağıdaki belirlemelerinin kamuoyuna duyurulmasını kararlaştırmıştır.

1. Yerel seçimlerin zamanlamasıyla ilgili masum bir Anayasa değişikliği sorunu perdelemesi altında ulusumuzun iktisaden güçsüz kesimlerine karşı sürdürülen ekonomik ve sosyal dayatmaların sınırlarını pekiştirmek hesaplarının yattığı 25 Eylül 1988 günü yapı-

Ankara toplantısında sendika liderleri.

Şube Başkanları ile şubesi bulunmayan işyerlerinin baştemsilcileri de İl Kurulları'nı oluşturdu.

Şube Başkanlarının başkanlığında, şube yönetim kurulları ve işyeri temsilcilerinin de propaganda görevlileri olarak planlanan çalışma programı; TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın Samsun'da yaptığı toplantı ve bu toplantıdaki konuşması ile başladı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz 5 Eylül'de Samsun, 9 Eylül'de İstanbul ve 10 Eylül'de Ankara'da sendika yöneticileriyle yaptığı toplantılarda; Yöne-

tim ve Başkanlar Kurulu toplantısında alınan kararları açıkladı.

ŞEVKET YILMAZ'IN KONUŞMASI
Konuşmasında daha önceki

halkoylamasında siyasi yasakların kaldırılması konusunda TÜRK-İŞ'in açtığı kampanyanın çok başarılı olduğuna işaret eden Yılmaz; işçilerin bu halk oylamasında da "HAYIR" oyu kullanmaya davet kararını aldıklarını söyledi ve "Yeni değil, sekiz yıldan bu yana her Allah'ın günü dertlerimizi söyleye söyleye dert küpü olduk. Dilimizde tüy bittti, ama Sayın Özal'ın bir kulağından girilip, ötekinden çıktı" dedi.

Yılmaz, 25 Eylül'de yapılacak halk oylamasının, tarihi bir fırsat olarak Başkanlar Kurulu'nda değerlendirildiğini belirterek konuşmasını şöyle sürdürdü:

Ankara toplantısından bir diğer görünüş...

KÖTÜ, İŞSİZİ EN YÜKSEK, BORCU ÜRKÜTÜCÜ, DURUMUNA GETİRİLMİŞTİR

lan halk oylaması sonuçları Türk ulusunun büyük çoğunluğunun siyasi iktidarın uyguladığı ekonomik ve sosyal politikadan şikayetçi olduğunu açıkca ortaya koymuştur.

Gerçekten siyasal iktidarın enflasyonu kontrol altına alma çabası gibi gösterilen uygulamaları iflas etmiş, sosyal devleti ve sosyal adaleti dışlayan ekonomik politika özellikle son beş yıl içinde iktisaden güçlü durumdaki küçük bir azınlığı, kamu vicdanını rahatsız eden en adaletsiz ve haksız imkan-

lara kavuştururken, ulusumuzun iktisaden güçsüz durumdaki çoğunluğunu katlanılmaz ağırlıkta yaşam koşullarına mahkum etmiştir.

Türkiye gelir dağılımı en kötü, işsizi en yüksek, borcu ürkütücü, işçisi en ucuz, çalışanı, emeklisi, dulu ve yetimi en güvencesiz ülkelerden biri durumuna getirilmiştir. Türk insanının ve Türkiye'nin sürekli gözdardı edilen gerçek tablosu özetle budur.

TÜRK-İŞ ve bağlı teşkilatı bu tablo karşı-

► "Mücadelemize yeni boyutlar bulmak zorundaydık. İşçilerimize "HAYLIR" oyu kullanmaları çağrısında bulunduk. Derhal bir program ve çalışma stratejisi bellirledik.

Değerli arkadaşlarım, mahallî seçimlerin üç ay önce ya da geç yapılması bizi neden ilgilendirsin? Neden sizlerin 25 Eylül'de Hayır demenizi isteyelim?

İşte bu soruların cevaplarını vermek için bu toplantıları yapıyoruz.

Hafızalarımızı biraz geliştirelim.

TÜRK-İŞ'in çalışma hayatıyla ilgili yasal ve Anayasal değişiklik isteklerini hatırlayalım.

Çalışma hayatı, basın özgürlüğü, İnsan hakları gibi temel konularda 1982 Anayasasında değişiklik istediğimiz o günlerde; Sayın Cumhurbaşkanımız "Ben Anayasanın teminatıyım" diyerek, herhangi bir değişikliğe kesinlikle izin vermeyeceğini ifade etmişlerdi.

ÖZAL'IN DEMOKRASİ ANLAYIŞI VE İŞÇİLER

Sayın Özal iktidarı da, yasak-

Samsun'da yapılan toplantıdan görünüş.

lı bir demokrasi içinde Devlet yönetiminin, Hükümet etmenin rahatlığını bildiği için, "Bu Anayasa'yı askerler yaptı. O devrin lideri de şimdiki Cumhurbaşkanı. Anayasa'yı değiştirmeye gücüm yetmez" gibi bir savunma içindeydiler.

O değişmeyen Anayasa var ya. İşte o Anayasa rahatça ihlal edilmeye başlandı.

Parti değiştiren milletvekillerinin bu sıfatlarının düşeceği ne ilişkin Anayasa hükmü hiçe sayıldı.

İşlerine geldiği için, ne siyasal iktidar, ne de muhalefet partileri bu konuda hassasiyet gösterdiler.

Anayasa değişikliği yapılmıyordu ama, pek ala delinmesine seyirci kalınıyordu.

Bir yığın antidemokratik hüküm arasından, siyasal yasaklıların yasakları kalksın mı, kalkmasın mı sorusu gündeme geldi.

Halkoyulmasına gidildi.

Dünyada ilk defa bir Hükümet tarafından "Siyasal yasaklar kalkmasın" diye kampanya yürütüldü.

Yasaksız bir demokrasi istediğimiz için, merdivenin ilk basamağını çıkalım dedik.

Siyasilerin yasaklarını kaldırmak için seferber olduk. ■

sında açık tavrını ortaya koymakla Demokrasiye ve Ulusumuza karşı görevini 25 Eylül 1988 halk oylaması sırasında da yerine getirmişti.

2. Türkiye'de yine özellikle son beş yıl içinde çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi alanında mesafe kaydedildiği yolundaki iddialarda tamamen gerçek dışıdır.

Halk oylaması gibi "doğrudan temsil" kurumlarına başvurulması, demokrasiyi demokrasi olmaktan çıkararak kısıtlama ve sınırlamalar varlığını koruduğu, çalışanların temel hak ve özgürlüklerinin ellerinden alındığı ve tanınmamakta direnildiği, işçi örgütlerinin ve diğer toplumsal kuruluşların, top-

lumsal oluşumlarda söz ve karar sahibi olmalarının yasaklama, baskı ve tehdit yoluyla engellendiği, söz düşünce ve basın özgürlüğünün çiğnendiği, kamu özgürlüklerinin güvenceli olmaktan çıkarıldığı bir ülkede hiç bir anlam ifade etmez.

Türkiyemiz maalesef son beş yıldır ekonomide olduğu gibi, özgürlükler alanında da bu acı tablosu yaşamaktadır.

Ulusumuzun ekonomik, sosyal ve demokratik haklar bakımından karşı karşıya bulunduğu bu olumsuz koşullar değişmediği siyasal iktidarın ulusumuzun iktisaden güçsüz kesimlerine, çalışanlara karşı yürüttüğü

Sinop ilinde yapılan toplantı anı.

Sonucu hepimiz biliyoruz.

Hakkımızda Savcılıklar soruşturma açtılar, mahkemelerde yargılandık.

Hepsi beraatle sonuçlandı. Bazıları devam ediyor.

Değerli Arkadaşlarım,

Enflasyonun yüzde 80'lere ulaştığı,

İnsanlarımızın tam bir sefalet içinde yaşadığı,

İntihar olaylarının salgın hâle geldiği,

Hayali ihracatla devletin soyulduğu,

Rüşvet, haraç, ahlaksızlık, arsızlığın zirveye çıktığı,

Paramızın pul olduğu,

İşsizliğin durmadan arttığı Türkiye'de, başka iş kalmamış gibi, siyasal iktidar yeni bir oyuna başladı.

Mahalli seçimler Kasım'da mı yapılsın, Mart'ta mı yapılsın.

Bu konuda da kampanya masrafının 100 milyar liravı bulacağı tahmin ediliyor.

Hani aldıkları her kuruş vergide "saçı bitmedik yetim hakkından" söz ediyorlardı.

Hani bu fakir milletin kesesinden hovardalık edilmezdi?

Değerli arkadaşlarım, bu 100 milyar lira ile neler yapılabileceği, kaç okul ya da dispensar

kurulabileceğini hesap ediniz.

Amaç belli.

Halkın hayat pahalılığından feryadını, gazetelerin her gün yayınladığı sefalet tablolarını bir süre unutturmak.

Buna sessiz kalamayız.

"BEN NE İSTERSEM YAPARIM" KABADAYILIĞI

Bir alle kumpanyasının, keyfi kararlarıyla, koca bir ülkenin yönetilmesine asla razı olmayız.

"Ben ne istersem yaparım" kabadayılığını artık karakter haline getirenlere "dur" demek zorundayız.

25 Eylül'de "Hayır" denilmesini oybirliğiyle kabul eden Başkanlar Kurulumuz, bu konuda sizlere güvenmektedir.

Madem ki Anayasa böylesine keyfi tasarruflar yüzünden ameliyat masasına yatırılıyor, öyleyse bizim haklı isteklerimize kulak versinler.

Yasama yetkisinden, temel hak ve hürriyetlere;

Düşünce ve kanaat hürriyetinden, basın hürriyetine;

politikalar devam ettiği sürece TÜRK-İŞ ve Türk işçisi mücadelesini kesin bir kararlılık içinde yürütecektir.

3. Ülkemizin, Türk insanının ilerlemesi ekonomide ve demokraside yaşanmakta olan çıkmazların aşılabilmesine bağlıdır.

Tekraren belirtmek isteriz ki, bu yönde ivedilikle yapılmak gereken iş TBMM'nin bu yasama dönemini iyi değerlendirerek tüm temel hak ve özgürlükler önündeki engelleri kaldırması, sosyal devleti ve sosyal adalet, ilkelerini ön plana alan bir ekonomik politikanın benimsenmesi ve uygulanmasıdır.

Türkiye ilerleme ve kesintisiz gelişme süreci ancak bu yol seçildiği takdirde girebilir.

Türkiyemizde bu alanda maalesef son derece değerli bir zaman dilimi siyasal iktidar elinde yitirilmiş ve bu konudaki duyarlılık yurdumuzda son derece olumsuz ve tehlikeli koşullara yol açmıştır.

TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu bu tutumda ısrar edilmesinin ülkemizi her alanda vahim çalkantılara, çıkmazlara sürükleyeceği, böyle bir durumun tek sorumlusunun ise gerçekleri gözardı etmekte devam eden siyasal iktidar olacağı görüşündedir.

TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu bu vesile ile de uyarı görevinir bi kez daha yaparken, amaçları doğrultusundaki çalışmalarını aralıksız sürdüreceğini kamuoyuna duyurur.

Hakim teminatından, kişinin dokunulmaz hak ve hürriyetlerine kadar bir yığın çarpıklığı düzeltmek neden işlerine gelmiyor?

Yıllardır haykırıyoruz.

Anayasa'nın sendika kurma hakkıyla ilgili 51,

Sendikal faaliyetle ilgili 52,

Toplu sözleşmelerle ilgili 53,

Grev hakkıyla ilgili 54 üncü maddelerini değiştirin diyoruz.

Tınmıyorlar.

Bunu yalnız biz söylemiyoruz.

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO söylüyor.

Uluslararası işçi kuruluşları söylüyor.

Bu kafayla Ortak Pazar'a giremezsiniz diyoruz.

İnadına inadına gidiyorlar.

Hükümet olmakla işveren sendikası olmak arasındaki farkın ne olduğunu bilmiyorlar.

Hükümetlerin görevi, beceriksizliklerini örtbas etmek için, milyarları sokağa dökme pahasına oyun oynamak değildir.

Ankara'da sağanak halinde yağmur yağdığında evler yıkılıyor, insanlarımız ölüyor. Bu gecekondu semtlerine alt yapı için para harcanmazken, 100 milyar sokağa dökülmüş umurlarında bile değil.

TRT mikrofonlarını ve ekranını arkalarına almışlar, yazılı basının çanına ot tıkama tehditleri savuruyorlar.

Kim tenkit ediyorsa, düşman kabul ediyorlar.

İyi niyetli uyarılarımıza tehditle karşılık veriyorlar.

Sanki bizi korkutacaklarmış gibi, savcılıklara durmadan göz kırıyorlar.

Boşuna gayret.

İşte sevgili arkadaşlarım.

Önümüze çıkan bu tarihi fırsatı iyi değerlendirmek zorundayız.

Bu ülkenin bir çiftlik gibi yönetilemeyeceğini göstereceğiz.

"Referandumdan önce zam yapacak kadar deli miyim?" diyenler, bir an önce zam furçasına başlamak için seçimleri öne almak istediklerinden, "Hayır"

Başkan Yılmaz Samsun'da konuşuyor.

demek zorundayız.

Emeği ile geçinen, emekli-siyle, dul ve yetimiyle inim inim inleyenlerin sorunlarına çare yerine, keyfi idareye devam edenlere "dur" demek için;

Yüzde 30'ardan aldığı enflasyonu, tek rakama indireceğim diye diye yüzde 80'lere çıkaran beceriksiz yönetime had-dini bildirmek için;

Vurguncu, soyguncu, hayal-i ihracatçı, nüfus ticareti ehli, vergi kaçakçıları ve her türlü üç kağıtçı için cennet olan bu ülkenin; diğer büyük kitlelere cennem haline gelmesine son vermek için;

Pahalılığı, işsizliği protesto

etmek için;

Kısaca, 2 bin yıllarında yapacaklarını vaad eden ömür boyunca iktidarda kalacağını zanneden, zam üstüne zam yaparak yine de bu halkın kendisinden yana olduğunu iddia edenlere ders vermek için;

25 Eylül'de hayır anlamına gelen kahverengi oy kullanacağız.

Öylesine küçük hesaplar yapıyorlar ki; siyasi yasakların halk oyuna sunulması sırasında mavi oy evet, turuncu oy hayır anlamına geliyordu.

Sayın Başbakan, mavi rengin Yunan bayrağı olduğunu söyleyecek kadar hırçınlaşmıştı.

Şimdi ise "Evet"i savunacaklar.

Renkleri bile değiştirdiler. Şimdi beyazı savunuyorlar.

Mavi renk Yunan bayrağı diyen Özal, beyaz renkle teslim bayrağını seçti.

Hepinize sevgiler, saygılar sunuyor, 25 Eylül'de hayırlı sonuçların alınacağı inancıyla tekrar sevgilerimi, saygılarımı sunuyor, hepinizi teker teker gözlemleriniziden öpüyorum."

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ YURDA YAYILDILAR

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın Samsun, İstanbul ve Ankara toplantıları yanısıra, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Emin Kul Sivas, Kayseri, Yozgat, Kırşehir, Nevşehir, Tokat, Malatya, Erzurum, Erzincan, Gümüşhane, Ağrı, Kars ve Artvin illerindeki sendika yönetici ve temsilcileriyle toplantılar yaparken; Genel Mali Sekreter Çetin Göçer Bursa, Bilecik, Balıkesir, Çanakkale, İzmir, Aydın, Manisa, Muğla, Denizli ve Uşak'ta; Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu Eski-

Afyon toplantısında işçiler...

Erzurum'da yapılan toplantıdan görünüş.

şehir, Afyon, Kütahya, Isparta, Burdur, Konya, Samsun, Çankırı, Çorum, Amasya, Sinop, Kastamonu, Ordu, Giresun, Trabzon ve Rize'de; Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban** ise Adana, Niğde, Mersin, Antalya, Hatay, Gaziantep, Kahramanmaraş, Diyarbakır, Urfa, Adıyaman, Mardin, Hakkari, Van, Bitlis, Bingöl, Tunceli, Siirt, Muş ve Elazığ'da sendika yönetici ve temsilcileriyle biraraya geldiler.

YAYGIN PROPAGANDA

Üst düzeyde sürdürülen çalışmalar, daha sonra temsilciler kanalıyla işçilere ve işçiler kanalıyla da evlere, mahallelere kadar yaygınlaştı.

Propaganda yasağının başladığı 24 Eylül Cumartesi akşamına kadar, TÜRK-İŞ'in belirlediği program bütün detaylarıyla eksiksiz uygulandı.

SAVCILIK SORUŞTURMASI

Dergimizin geçen sayısında da belirttiğimiz gibi; 26-27 Ağustos tarihlerinde toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunca yayınlanan bildiri nedeniyle, Savcılık hareketine geçerek soruşturma açtı.

TÜRK-İŞ'ten bu konuda yapılan açıklamada, "TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunun bu kararı, Anayasa'nın 25 nci maddesi ile tanınan 'DÜŞÜNCE HÜRRİYETİ'-

nin kullanımından ibarettir" denilerek şu görüşlere yer verildi:

"Halkoylaması, Anayasa'nın bir maddesinin değiştirilip değiştirilmeyeceğinin halka sorulması niteliğinde hukuki bir işlemdir. TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, yapılmak istenen Anayasa değişikliğinin, işçinin gittikçe artan ve ağırlaşan hiçbir sorununa çözüm getirmeyeceğini düşünerek, işçilerin meslekî hak ve menfaatlerinin korunup geliştirilmesinde yarar sağlamayacağını bilinci ile hareket etmiştir.

"Herhangi bir siyasi amaç güdülmemiştir.

"Hiçbir siyasi parti tercihi olmadığı gibi, bir siyasi parti ile ortak hareket de söz konusu değildir.

"Bu sebeble, yapılan çalışmalar ve işlemler, Sendikalar Kanununun 37/2. maddesinde tanımlanan yasak kapsamında değildir.

"Nitekim; 6 Eylül 1987 tarihinde yapılan bir önceki halk oylamasında TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu tarafından kararlaştırılıp yürütülen "EVET" oyu kullanılması isteği istikametindeki çalışmalar yüzünden de çeşitli ceza davaları açılmış ve bu davalar da BERAAT kararlarıyla sonuçlanmıştır"

ÖDENMEYEN ÜCRETLERİ İÇİN DİRENDİLER

- Ankara'da Yenimahalle ve Altındağ Belediyesi'nde çalışan Belediye-İş üyeleri iki ay süre ile ücret alamayınca, topluca para kuyruğuna girip çalışmadılar.
- Yenimahalle Belediye Başkanı, çeşitli iddialar nedeniyle görevden alındı.

Belediye-İş Sendikası'na üye ve Ankara'nın Yenimahalle ile Altındağ belediyelerinde çalışan işçiler, 2 ay süre ile ödenmeyen ücretlerini alabilmek için para kuyruğuna girerek çalışmadılar.

BELEDİYELERİN ÇOĞU ÜCRET ÖDEMİYOR

Belediye-İş Sendikası Genel Mali Sekreteri Hasan Soysal, konuyla ilgili olarak Ankara'da düzenlediği basın toplantısında, son referandum için 100 milyar liralık bir harcamanın göze alındığını, fonların oy uğruna dağıtıldığını, buna karşılık belediye işçilerinin alın terlerinin karşılığının aylarca ödenmediğini söyledi.

Soysal, hangi belediyelerin ne kadar süre ile işçilere para ödemediğini de şöyle açıkladı:

“Ankara Büyük Şehir Belediyesi ile Çankaya, Keçiören, Mamak, Kırıkkale, Adıyaman Merkezle, Hatay'ın Samandağ, Kırıkhan ve Altınözü belediyelerinde biriken toplu sözleşme farkları ödenmemektedir.

“Buna ek olarak Ankara'nın Yenimahalle belediyesi 3 ay, Balı-sın Belediyesi 6 ay, Hasandede Belediyesi 3 ay, Nevşehir'in Tatarların Belediyesi 5 ay, Adana'nın

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Yenimahalle Belediyesi işçilerine hitap ediyor.

düzüğü belediyesi 6 ay, Amasya'nın Yassıkal Belediyesi 7 ay, Erzurum'un Köprüköy Belediyesi 6 ay, Kandilli Belediyesi 3 ay, Kahramanmaraş Nurhak Belediyesi 1 yıl, Mardin'in Derik Belediyesi 1 yıl, Mazıdağ Belediyesi 8 ay, İdil Belediyesi 7 ay, Nusaybin Belediyesi 3 ay, Kızıltepe Belediyesi 3 ay, Cizre Belediyesi 3 ay, Diyarbakır'ın Lice Belediyesi 4 ay, Çınar Belediyesi 3 ay, Bitlis Belediyesi 4 ay, Hakkari'nin Yüksekova Belediyesi 10 ay, Giresun'un Çavuşlu Belediyesi 3 ay, Şanlıurfa'nın Birecik Belediyesi 3 ay, Ordu'nun Fatsa Belediyesi 3 ay, Siirt Bele-

diyesi 4 ay, aynı ilin Aydınlar Belediyesi 9 ay, Kurtalan Belediyesi 3 ay, Şırnak Belediyesi 6 ay, Şirvan Belediyesi 3 ay, Anamur Belediyesi 4 ay, Van Belediyesi 4 ay, Hatay'ın Harbiye Belediyesi 2 aydan beri işçilerin aylıklarını ödememektedir.”

YILMAZ İŞÇİLER ARASINDA

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Yenimahalle Belediyesi işçilerini ziyaret ederek, haklarının mutlaka alınacağını söyledi. Yılmaz'a, TÜRK-İŞ Genel Mali Sekre-

teri ve Belediye-İş Sendikası Genel Başkan Vekili **Çetin Göçer** refakat etti.

Belediye Başkanlığının, 21 Eylül 1988 günü para temin edileceğini söylemesi üzerine, **Şevket Yılmaz** işçilere beklentilerini ve verilen sözün tutulmaması halinde gerekenin yapılacağını söyledi.

BAKANLIĞA BAŞVURU

İşçi ücretlerini ödemeyen belediyeler hakkında Belediye-İş Sendikası Başbakan **Turgut Özal**, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut**, İçişleri Bakanı **Mustafa Kalemli**, Maliye ve Gümrük Bakanı **Ahmet Kurtcebe Alptemucin**'e birer mektup göndererek, acil müdahale talebinde bulundu.

Başbakanlık Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, Belediye-İş Sen-

dikasına gönderdiği cevap yazısında, önceki yazının gereği yapılmak üzere İçişleri ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderildiğini bildirdi.

TÜRK-İŞ, sorunun uzaması karşısında 22 Eylül tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut**'a gönderdiği mektupta, böylesine bir durumun doğuracağı sonuçların kesinlikle önlenmesi için acil müdahale istendi.

YENİMAHALLE VE ALTINDAĞ'DA ÜCRETLER ÖDENDİ

İşçilerin, paralarının ödeneceği belirtilen günde de ödeme yapılmayınca, Yenimahalle ve Altındağ Belediyesindeki işçiler para kuyruğuna girerek çalışmadılar.

Aynı gün, belediyelere Konut Fonu'ndan para aktarılarak, geç sa-

atlerde ücretler ödendi.

İŞTEN ÇIKARMA GİRİŞİMİ DÜRDÜRÜLDÜ

Belediye işçilerinin direnişinden sonra Yenimahalle Belediye Başkanı **Mustafa Vuran**, 219 işçinin işine son vermeye kalkıştı.

Belediye-İş yetkilileri duruma el koyarak, işçilere hiçbir tebligatı almamalarını bildirdiler, Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı nezdinde teşebbüste bulundular.

TÜRK-İŞ'in de konuya el koyması üzerine, işten çıkarma işlemleri durduruldu.

BEKLENEN AKİBET

Daha önce de pek çok yolsuzluk ve nüfuz ticaretine adı karışan Yenimahalle Belediye Başkanı **Mustafa Vuran**'ın, aynı gün görevden alındığına ilişkin haberler alındı.

Rahmetli Hüseyin Pala'nın ölümünden kısa bir süre önce yazdığı veda şiiri

Dostlar Beni Ansin

*Kapkaralık bir gecedeyim.
Bekliyorum güneş doğmuyor.
Yaralıyım işkencedeyim.
Kader bana boyun eğmiyor.*

*Bulutlar siyah şimşek korkunç.
Beklediğim yağmurda yağmıyor.
Hasta kalbim sanki bir tunç.
Yaralı göğsüme sığmıyor.*

*Mahşerden ruhuma haber var.
Geniş dünya bundan böyle bana dar.
Hasta günlüm dostları arar.
Çıkarken dönülmez yollara.*

*Ayrılık yolları çok yakın.
Açın derin yarama bakın.
Tanrıyla başbaşa bırakın.
Sevgilim sen ağlama sakın.*

*Ağlasan sızlasan ne çıkar.
Gelmişse ayrılık zamanı.
Ateş düştüğü yeri yakar.
Göklere süzülür dumanı.*

*Haberci sızlayan yaralar.
Yolculuk gününü sıralar.
Belki zayıf yerim ararlar.
Dostlarım giymesin karalar.*

*Her gündüzün bir gecesi var.
Her enginin bir yücesi var.
Her gelişin bir döncesi var.
Dönüş yolu neden böyle zor.*

*Bir yoldayım bozuk mu bozuk.
Bir mevsim ki soğuk mu soğuk.
Bir hava var boşuk mu boşuk.
Yaşamım son halimden belli.*

*Gidersem bu dönülmez yola.
Sevdiklerime selam ola.
İstedim bir hatıra kala.
Okusun dostlar beni ansın.*

Hüseyin PALA
23.6.1988, İstanbul

ve bırakacağına asla inanılmayan göreve devam ediyordu.

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU

Referandumu takip eden ikinci gün, 27 Eylül Salı günü TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Ankara'da olağanüstü toplandı.

Genel Başkan **Şevket Yılmaz** toplantıyı açarken yaptığı kısa konuşmada Başkanlar Kurulu'nun 26-27 Ağustos tarihlerindeki toplantısında, halkın temel sıkıntılarına bir çözüm getirmeyen halkoylamasında tüm çalışanların HAYIR oyu vermeye çağrılması için çalışmalar yapılması istendiğini hatırlatarak, "Bu çağrı istikametinde yurt düzeyinde yoğun çalışmalar yapılmış, istenen ve beklenen sonuç da ortaya çıkmıştır. Örgütüme bu nedenle şükranlarımı, teşekkürlerimi duyurmak istiyorum" dedi.

Yılmaz; önceki halkoylamasında olduğu gibi, Türk işçi ve sendikacılarının baskı altında tutulmak istendiğini, 26-27 Ağustos Başkanlar Kurulu toplantısı sonunda yayınlanan bildiri yüzünden Cumhuriyet Savcılı-

ğınca soruşturma açıldığını da sözlerine ekledi ve şöyle devam etti:

"Bu gibi davranışların terkedilebilmesi, hiç kuşkusuz demokrasideki, demokrasi anlayışındaki gelişmelere bağlıdır. TÜRK-İŞ olarak bu günlerin uzak olmadığı inancındayız."

Şevket Yılmaz Başkanlar Kurulu gündemindeki, referandum sonuçlarının değerlendirilmesi ve toplu sözleşmelerle grevlerin de bulunduğunu, toplantı sonunda bir bildiri yayınlayacağını söyledi.

BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, toplantı sonunda bir bildiri yayınladı ve "25 Eylül Pazar günü yapılan halk oylaması sonuçları, Türk ulusunun büyük çoğunluğunun siyasi iktidarın uyguladığı ekonomik ve sosyal politikadan şikayetçi olduğunu ortaya koymuştur" denildi.

Başkanlar Kurulu bildirisi diğer sütunlarımızda tam metin verildi. ■

YILMAZ VE BALABAN ETUC TOPLANTISINA KATILACAK

- *Emin Kul Başkanlığındaki TÜRK-İŞ Heyeti de Hamburg'ta Türk-Alman Sürekli Sendika Komisyonu toplantılarına katılacak.*

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** ile Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban**, 5-7 Ekim 1988 tarihlerinde İspanya'da yapılacak ETUC (Avrupa Sendikaları Konfederasyonu) toplantısına katılacaklar.

İspanya'nın Madrid kentinde yapılacak olan ETUC İcra Kurulu toplantısına **Şevket Yılmaz** ve **Orhan Balaban** yanında Genel Başkan Danışmanı **Önder Aker** de katılacak. Toplantı da ETUC İcra Kurulu gündeminde olan konular görüşülecek. Toplantıda Avrupa ILO ilişkileri yanında 6. Olağan Genel Kurulu sonuçları ele alınarak gözden geçirilecek.

Bu arada emeklilerin statüsünün görüşüleceği toplantıda 3-5 Ekim 1988 tarihinde uzmanlar düzeyinde yapılacak.

Öte yandan Almanya'da yaşayan Türk işçilerinin sorunlarını görüşüp, çözümler getirmekle yükümlü Türk-Alman Sürekli Sendika Komisyonu 5-7 Ekim 1988 tarihlerinde Almanya'nın Hamburg kentinde toplanacak.

Sürekli Sendika Komisyonu toplantısına TÜRK-İŞ'i temsilen Genel Sekreter **Emin Kul** başkanlığında Genel Mali Sekreter **Çetin Göçer**, Hukuk Danışmanı **Hüseyin Ekmekçioğlu** ile Dış İlişkiler Müdür Yardımcısı **Derviş Albayrak** katılacak.

ONBİN İŞÇİ GREVDE

SEKA GREVİ, DEVAM EDİYOR

Kocaeli'nde grevci işçileri ziyaret eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz; "Muhatablarımız işçinin hakkını vermemeyi marifet sayıyorlar. Mücadeleniz TÜRK-İŞ'in mücadelesidir." dedi.

Selüloz-İş Sendikasının 6 Eylül'de SEKA Müessesesi işyerlerinde başlattığı grev dergimiz baskıya girdiğinde devam ediyordu.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, grev mahalline giderek grevci işçilere hitaben bir konuşma yaptı ve siyasal iktidarın SEKA grevinin devamında yarar gördüğünü, gizli hesaplar yapıldığını söyledi.

Yılmaz, "Muhataplarımız işçinin hakkını vermemeyi marifet saymaktadır. Hiçbir tahrîke kapılmadan, birlik ve bütünlüğünüzü bozmadan grevinizi sürdürün. Bu grev sadece sizin değil, 2 milyona yakın TÜRK-İŞ topluluğunun grevidir" dedi.

9 Eylül günü bazı sendika yöneticileriyle birlikte Kocaeli'ne gelen Şevket Yılmaz, 2 bine yakın grevci işçinin büyük sevgi gösterisiyle karşılandı.

Yılmaz, gazetelerin kâğıt sıkıntısı çekeceklerini, bundan da

basından şikayetçi siyasal iktidarın yararlanacağını söyledi.

BAŞOĞLU'NUN ZİYARETİ

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu da grevci işçileri ziyaret ederek bir süre kendileriyle görüştü.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, SEKA önünde açılan Grev Şeref Defterine imza attı.

KOCAELİ SENDİKALARI BİLDİRİ YAYINLADI

Kocaeli'nde bulunan sendikaların şube yöneticileri de bir bildiri yayınlarak siyasal iktidarı kınadılar.

"Grevler bir anlamda işçi sınıfının okuludur. Bu okuldan ders almak her işçinin görevidir" denilen bildiriye, Türkiye'nin kâğıt ihtiyacının yüzde 80'inin SEKA kâğıt fabrikalarından karşılandığına işaret edilerek, "Günlük zarar, bu üretimin durması ile 1,5 milyar lira ulaşmaktadır" denildi.

Selüloz-İş Sendikası yetkililerinin verdiği bilgiye göre, Kamu İşveren Sendikası ile toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamayınca, SEKA'ya bağlı İzmit, Balıkesir, Afyon, Dalaman, Çaycuma, Aksu, Silifke fabrikalarında; İstanbul, Ankara ve İzmir Alım-Satım müesseselerinde greve gidildi.

Grevde 10 bin Selüloz-İş üyesi bulunuyor.

SEKA'nın Kastamonu işyerindeki grevci işçileri, TÜRK-İŞ yöneticileri ile...

Durukan ve arkadaşları sorunlara çözüm istedi

■ TÜRK-İŞ Yöneticileri, açlık grevindeki Türk Harb-İş yöneticilerini ziyaret etti.

TÜRK-İŞ'e bağlı Türk Harb-İş Sendikası Başkanlar Kurulu üyeleri ve Şube Yöneticilerinin katıldığı açlık grevi eylemi başarıyla sonuçlandı. Kamu kesiminde çalışan 650 bin işçinin haklarının ve rilmemesini protesto amacıyla yaklaşık 30 saat süren açlık grevi 3-4 Eylül tarihlerinde Ankara'da ve 21 ildeki Harb-İş Şubelerinde gerçekleştirildi.

Aralık 1987'den bu yana kamu kesiminde çalışan 650 bin işçiye ek zam almak için verilen müadeleyi görmezden gelen ve işçi kesiminin isteklerini gözardı eden ilgilileri uyarmak amacıyla yapılan açlık grevi basında da oldukça geniş şekilde yer aldı.

ŞEVKET YILMAZ VE YÖNETİCİLER, HARB-İŞ MERKEZİ'NDE

Eyleme başlanmadan önce ve başlandıktan sonra eylemin yapıldığı tüm illerde geniş bir destek sağlandı. Bu destek özellikle diğer sendikalardan geldi. Açlık grevi başlamadan önce Türk Harb-İş Sendikası Genel Merkezine TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Genel Mali Sekreter Çetin Göçer Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu ile birlikte gelerek Türk Harb-İş yöneticileriyle bir süre görüştü ve desteklerini bildirdi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz Açlık Grevi başlamadan önce yaptığı açıklamada da şunları söyledi:

"4 ay 5 günden beri yani 30 Nisan'da tüm teşkilat Genel Başkanlarının da ka-

Açlık grevi yapan Türk Harb-İş yöneticileri...

tıldığı zirve toplantısında, daha evvel tesbit edilen enflasyonun iki katına çıktığını kabul eden Başbakanla görüşme yapılması kararlaştırılmıştı. 1987 ve 1988'de başlayan ve 1989'de bitecek toplu sözleşmelerden işçilerin ne durumda olduklarını herkes biliyor. Biz de hükümete başvurduk. Ama bir sonuç alamadık. Böyle olunca da ilk eylemi Türk Harb-İş başlattı. Uyarı niteliğindeki bu eylemi gözü görme-yen gözüklerini değiştiresin, kulakları duymayan da doktora gitsin."

KENAN DURUKAN'IN AÇIKLAMASI

Açlık Grevi eylemini gerçekleştiren Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı Ke-

nan Durukan da şunları söyledi:

"İşveren Milli Savunma Bakanı. Milli Eğitim Bakanına bağlı işyerlerinde grev var. Bayındırlık Bakanına, Sanayi Bakanına öteki Bakanlıklara bağlı işyerlerinde çalışan işçilere grev hakkı var. Onlar grev yapınca ülke batmıyorsa Milli Savunma işkolundaki grev de ülkeyi batırmaz. Milli Savunmamızı tehlikeye düşürmez."

Bu sözlerden sonra 21 ilde ve Genel Merkezde aynı anda sürdürülecek olan açlık grevi eylemi başlatıldı. 3 Eylül saat 10'da başlayan ve 4 Eylül saat 12'de sona erdirilen açlık greviyle gözler bir kez daha işçi dünyasının üzerine çevrilmiş oldu ve işçinin ızdırapları bir kez daha kamuoyuna yansıtıldı.

TEKSİF İşyerleri grev hazırlığında

- 172 işyerinde çalışan işçiler için sürdürülen toplu iş sözleşme müzakerelerinde işveren sendikasının katı tutumu sonucu temel maddelerde anlaşma sağlanamadı.

Ücret konusu henüz görüşülemedi.

TEKSİF Sendikası ile Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası arasında 20 Temmuz 1988 tarihinden buyana süren toplu iş sözleşmesi görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı.

172 işyerinde çalışan toplam 100 bin işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, temel maddelerde anlaşma sağlanamayınca, ücret zammı ve sosyal yardımlarla ilgili maddeler üzerinde görüşme yapılmadı.

TEKSİF Sendikası Genel Başkan Yardımcısı M. Salt Bürçün'ün verdiği bilgiye göre; toplu sözleşme görüşmelerine katılan işveren temsilcileri, tam yetkili olmadıklarını öne sürerek müzakerelerin devamını imkansız hale getirdiler.

Bürçün, işveren sendikasının yönetim kadroları arasında uyumsuzluk olduğunu, bunun da müzakereleri olumsuz etkilediğini öne sürdü.

ANTBİRLİK'TE DE UYUŞMAZLIK

Antalya'da kurulu ANTBİRLİK ile TEKSİF Sendikası arasında 2500 işçi adına sürdürülen top-

lu sözleşme görüşmelerinde de anlaşma sağlanamadı.

TEKSİF'ten yapılan açıklamaya göre, 23 Ağustos'ta uyuşmazlık zabtının tutulması ile yasal prosedürün tamamlanması aşamasında bulunuluyor.

GREV HAZIRLIĞI

Türkiye Tekstil, Örne ve Giyim Sanayii İşçileri Sendikası (TEKSİF) Genel Başkan Yardımcısı M. Salt Bürçün, özel sektöre ait 172 işyerinde çalışan 100 bin işçi ile ANTBİRLİK'te çalışan 2500 işçinin haklarını koruyabilmek için grev ihtimaline karşı her türlü hazırlığın yapılmakta olduğunu söyledi.

Bürçün; "Son 12 aylık emfilyasyonun yüzde 80'lere ulaştığı bir ülkede, işçilerin insanca yaşayabilmeleri için gerekli şartlar sağlanmadıkça toplu sözleşme düzeninin anlamı yoktur. Bu tabloya rağmen, işverenler her türlü engellemeyle işçilerin kazanılmış temel haklarını bile ortadan kaldırma gayretini içindedirler. Grev kaçınılmaz hale gelirse, hiç tereddüt etmeden grev uygulayacağız" dedi.

AĞAÇ-İŞ DÜZSAN'DA GREV KARARI ALDI

Ağaç-İş Sendikası, Düzce'de kurulu Düzsan işyerinde grev kararı aldı.

75 işçi adına işverenle yapılan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması üzerine, konu uyuşmazlığa gitti. Yine anlaşma olmayınca sendikaca grev kararı alındı.

Diğer taraftan yine Düzce'de kurulu ve 60 işçinin çalıştığı Termodin işyerinde, işveren tarafından 21 işçinin işine gerekçesiz son verildi.

Ağaç-İş Sendikası'ndan yapılan açıklamaya göre, İnegöl'de kurulu İstaş, Kastamonu'da kurulu Ağaç Sanayi ile S.F.C. Ağaç Sanayii çalışanlarının ücretleri ve sosyal yardımları toplu iş sözleşmesiyle artırıldı.

1 Ağustos tarihinden bu yana devam eden Niğde Elsan grevi, 60 işçinin kararlılığıyla devam ediyor.

AVRUPA PARLAMENTOSU'NUN 2 MİLLETVEKİLİ TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Avrupa Parlamentosu Sosyalist Gruptan iki parlamenter, TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek Genel Başkan Şevket Yılmaz ile bir süre görüştiler.

Yabancı parlamenterler, Türkiye'de çalışma hayatıyla ilgili sıkıntıların giderilip giderilmediği yolunda bilgi almak için geldiklerini söylediklerinde, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Yılmaz da "Herkes söylediğimiz gibi, bu iki parlamentere sıkıntılarımızın devam ettiğini anlattım" dedi.

Avrupa Parlamento üyeleri George Robertson ve Dr. Klaus Hansch, gazetecilerin sorularını cevaplarırken, "Türkiye'de sendikal haklar, insan hakları ve demokratik yapıyla yakından ilgilendiklerini" belirttiler.

Öte yandan Avrupa Parlamentosu üyesi Danimarkalı parlamenter Peter Duethof, TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek, Türk işçilerinin durumu konusunda Genel Başkan Şevket Yılmaz'dan bilgi aldı.

ORHAN :

"MADEN İŞÇİSİ SIKINTI İÇİNDE"

- T.Maden-İş Genel Başkanı Mustafa Orhan "40 milyon ton kömür üreten işçilere, Özal Hükümeti asgari ücret ödüyor." dedi.

Türkiye Maden-İş Genel Başkanı Mustafa Orhan "Türkiye'de her yıl halk yakıtı ve santral yakıtı olarak yaklaşık 40 milyon ton kömür üreten işçilere Özal Hükümeti Asgari Ücret düzeyinde ücret ödüyor" dedi.

Mustafa Orhan Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde 20 Eylül günü düzenlediği basın toplantısında, kömür ve maden işçisinin sorunlarına işaret ederek, Özal'ın toplu iş sözleşme müdahale ederek güç duruma soktuğunu bu gidişle maden işçisi "gelsin kömürü rahat koltuklarında oturup ahkâm kesenler çıkarsın" diyeceğini belirterek şöyle dedi:

MUSTAFA ORHAN'IN AÇIKLAMALARI

"Türkiye'nin halk yakıtı ihtiyacı karşlanır, termik santraller çalışır duruma gelir. TKİ'de yıllık 40 milyon ton dolayında kömür üretilmektedir. Kömür işçileri en çok 20 yıl çalışırlar ve emekliye ayrılmalarını izleyen bir kaç yıl içinde ne yazık ki yaşamlarını yitirirler."

"...Sefalet ücreti düzeyinde çalışmaya mahkum edilen işçi elinden gelen herşeyi yapmakta, büyük bir fedakârlıkla üretmeye devam etmektedir. Buna rağmen kendisine Devletin, Özal Hükümeti'nin layık gördüğü maddi imkân 1988 koşullarında o asgari ücret ki, bir sefalet ücretinden ibarettir.

"...Toplu pazarlık yoluyla çalışma koşullarını belirlemeye çalışan insanlar, bu hakkını gerçek anlamda kulla-

MUSTAFA ORHAN
T.Maden-İş Genel Başkanı

nabilmesi için gerekli olan ekonomik baskı aracından mahrum tutulmaya ve bu yoldan sömürülmeye daha ne kadar tahammül edebilirler.? Daha ne kadar süre ile "mecburi tahkim" düzeni "serbest toplu pazarlık" diye tutturulmaya çalışılabilir? Çalışanların yaşadığı, onlara reva görülen sefalet şartlarının ciddi sosyal patlamalara yol açacağı daha ne kadar süre ile hesaba katılmaz?"

Orhan, hükümeti bu sorunlar karşısında uyardığını işaret ederek sorunlara en kısa sürede akılcı olarak çare bulunmasını istedi.

Toplantıda kömürü çıkaranların sorunlarına çare bulunmazsa işçilerin kömür çıkartmayarak "gelsin kömürü rahat koltuklarında oturup, ahkâm kesenler çıkarsın" diyeceğini de sözleşme ekledi.

TGS; Cumhuriyet,
Milliyet ve Tercüman
Gazetelerinde
Grev Aşamasında

TGS Genel Sekreteri Ziya Sonay, Cumhuriyet, Milliyet ve Tercüman gazeteleri işyerlerinde Ekimin ilk haftası içinde grv kararı alacaklarını bildirdi.

TGS Genel Sekreteri Ziya Sonay, sözleşme görüşmelerinde arabuluculuk yapan Prof. Toker Dereli'nin uyuşmazlık raporunun sendikaya ulaştığını bildirdi. Raporda, TGS'nin üyeleri adına istediği zam oranının diğer talepler arasında en önemlik konu olduğu belirtiliyor. Raporda, sendikanın, ücretleri düşük olan üyelerinin durumunun iyileştirilmesi için öncelikle seyyanen zam verilmesini, yüzde artışlarının bunun üzerine yapılmasını istediği kaydediliyor.

Arabulucu raporunda, sendikanın, önceki sözleşme döneminde alınan zamların enflasyonun altında kaldığını belirterek, öncelikle enflasyonun doğurduğu kaybın giderilmesini ve yeni sözleşme döneminde de enflasyonun göz önüne alınarak bir ücret artışı istediği belirtiliyor.

İşverenin son toplantıda yüzde 90 zam verebileceği, ancak seyyanen zammı kabul etmediği belirtilen raporda, işverenin. TGS'nin bu zammı üyelerinin gelir durumlarına göre, seyyanen ve yüzde artış biçiminde düzenleyebileceğini bildirdiği ifade ediliyor.

Türk Metal Başkanı Özbek sözleşmeyi imzalıyor.

MESS SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

Türk Metal Sendikası ile Türkiye Madeni Eşya Sanayii İşverenleri Sendikası (MESS) arasında 260 işyerinde çalışan 90 bin işçi için sürdürülen grup toplu iş sözleşmesindeki uyumazlık, grev aşamasına gelindiğinde tarafların anlaşması üzerine giderildi.

Bilindiği üzere; Türk Metal Sendikası, MESS işyerlerinde sürdürdüğü toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyumazlığa giderek, sorunun işveren sendikasının tavrından kaynaklandığını duyurmuştu.

24 Eylül 1988 günü Türk Metal Sendikası ile MESS yetkilileri arasında imzalanan toplu iş sözleşme ile birinci yıl yüzde 115, ikinci yıl enflasyon oranı artı yüzde 3 refah payı olarak belirlendi.

A/1 grubu işyerlerinde bugünkü saat ücretlerine birinci yıl yüzde 65 artı 280 ile 444 lira arasında zam yapıldı. **A/2 Grubu** işyerlerinde ise, bugünkü saat ücretlerine birinci yıl yüzde 65 artı 286 ile 522 lira arasında, sistem dışı işyerlerinde de yüzde 65 artı 332 lira zam yapıldı. Bütün işyerlerinde ikinci yıl zammı ise yüzde 60 artı enflasyon farkı ve artı yüzde 3 refah payı olarak kabul edildi.

Türk Metal Sendikası Genel Başkanı **Mustafa Özbek**, 90 bin metal işçisinin toplu iş sözleşmesinin imzalanması üzerine **"Üyelerimizin çıplak ücretlerine ilk yıl yüzde 115 ile 130 arasında değişen ücret zamları elde edilmiştir. İlk defa olarak bu oranda bir ücret zammı toplu iş sözleşme ile alınmaktadır"** dedi.

Türk Metal - MESS Grup toplu iş sözleşmesinden sonra sözleşme kapsamındaki işyerlerinde en düşük işçi ücretinin 272 bin liraya, ortalama ücretin de 350 bin liraya çıktığı belirtildi. Toplu iş sözleşmede ikinci yıl aylık ücret zammının en az 180 bin liradan başladığı ve yüzde 60 artı enflasyon farkı olarak belirlendiği açıklandı.

BASIN-İŞ'İN DARPANE GREVİ SÜRÜYOR

TÜRK-İŞ, Basın-İş Sendikasının İstanbul'da Darphane işyerinde sürdürdüğü grevin, başariya ulaşması amacıyla, uluslararası düzeyde girişimde bulundu.

Basın-İş Sendikasının 23 Haziran'dan beri Darphane işyerinde uyguladığı grev sürerken, hükümetin, Meksika'da para basma girişiminde bulunması, **"devlet eliyle grev kırıcılığı"** yapma olarak nitelenerek, tepki ile karşılandı.

ULUSLARARASI KURULUŞLARA BAŞVURU..

TÜRK-İŞ, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) onun Güney ve Kuzey Amerika Bölge Teşkilatı (ORIT) ile Uluslararası Grafikçiler Federasyonu (IGF)'ye başvurarak Türk Hükümeti'nin Meksika Hükümeti ile madeni 100 ve 500 liralık basılması konusunda anlaşma yaptıklarının anlaşıldığını belirtti. TÜRK-İŞ uluslararası kuruluşlara başvuruda hukuka aykırı olan bu duruma engel olunmasını istedi.

Gönderilen yazıda şöyle denildi:

"-2 Eylül tarihinde Türk basınında yer alan haberlerden, Türkiye ile Meksika arasında yapılan bir anlaşma ile 100 ve 500 liralık madeni paraların Meksika'da basılacağı anlaşılmıştır. Bu girişime karşı hukuki olarak karşı koyabilmek için basında yer alan haberleri teyid etme ihtiyacı içindeyiz. Bu yönde sağlayabileceğiniz yardımlar bizi son derece memnun edecektir."

Bu arada Uluslararası Petrol, Kimya, Selüloz işçileri Federasyonu (ICEF) Başbakan Turgut Özal'ı kınadığını belirten mektubu Türkiye'nin Mexico City Büyükelçiliği'ne bıraktı. Mektupta Özal'ın para basma girişimi sert bir şekilde kınandı.

BASIN-İŞ DAYANIŞMA GECESİ DÜZENLEDİ

Öte yandan Darphane'de süren grevde dayanışmayı arttırmak ve işçilerin ekonomik sıkıntılarını bir ölçüde giderebilmek amacıyla Basın-İş bir **"Dayanışma Gecesi"** düzenledi. İstanbul'da Beşiktaş semtinde tarihi çay bahçesinde 18 Eylül Pazar günü yapılan geceye bir telgraf çeken TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, davete teşekkür ederek, **"Darphane işçilerinin bu haklı, onurlu mücadelesini TÜRK-İŞ'in sonuna kadar destekleyeceğini"** belirtti.

İSKİ ve SIR Barajında çalışan 5 bin 400 işçi üstün haklara kavuştu

★ **İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi İSKİ'de büyük bir anlaşma görüşmelerinde yürütülen görüşmeler, örnek bir sözleşmenin imzalanmasıyla sonuçlandı.**

★ **SIR Barajında yapılan anlaşma ise, TES-İŞ'in greve başlayacağı günden bir gün önce imzalanabildi.**

Büyük bir olgunluk içinde geçen görüşmelerden sonra üstün hakların elde edildiği İSKİ toplu iş sözleşmesinin imza törenine katılan İstanbul Belediye Başkanı Dalan ve Tes-İş Genel Başkanı Faruk Barut, birbirlerini kutladılar.

Türkiye Enerji ve Su İşçileri Sendikası Tes-İş, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi İSKİ ve SIR Barajı Hidroelektrik Santrali İnşaatı işyerlerinde çalışan toplam 5 bin 425 işçi için toplu iş sözleşmesi imzaladı. Yapılan iki sözleşme ile üstün haklar elde edildi.

İSKİ'de imzalanan ve 1 Mart'tan itibaren geçerli olan sözleşme, gerek büyük bir olgunluk içinde geçen görüşmeleri gerekse elde edilen üstün hakları yönünden örnek bir sözleşme oldu.

Tes-İş'in 4 bin 225 üyesi için İSKİ ile imzalandığı sözleşmede şu haklar sağlandı:

Arttırılan kıdem ve barem zamları ücretlere eklendikten sonra ilk altı aya yüzde 40, ikinc

ci altı aya yüzde 28 zam uygulanacak. İkinci yılda ise işçilerin günlük ücretlerinde 160 ila 240 lira barem artışı yapıldıktan sonra bunun üzerine yüzde 20 zam yapılacak. İkinci yılın ikinci altı ayında ise yüzde 16 zam uygulanacak. Birinci yılda vasıfsız bir işçinin aldığı zam % 30 oldu.

Sır Barajı HES İnşaatı işyerinde yapılan sözleşme ise, grevden bir gün önce imzalandı. İnşaatın yapımını üstlenen İtalyan firması ile Tes-İş arasında uzun süren görüşmelerde anlaşma sağlanamaması üzerine, Sendika 1 Eylül'de grev uygulamasına karar almıştı.

Sır Barajında çalışan 1.200 işçi için 31 Ağustos'ta imzalanan sözleşmeyle en düşük günlük ücret,

1 Mart'tan geçerli olmak üzere 2.500 liradan 5 bin 100 liraya çıkarıldı. 1 Temmuz'dan itibaren ise ücretlere yüzde 35 zam yapıldı. İkinci yıl zammı ise yüzde 60 olarak belirlendi.

Ayrıca Tes-İş, küçük bir işyeri olan Ankara Memba Suları İşletmesinde de toplu iş sözleşmesi imzaladı. Bu sözleşmeyle işçi ücretlerine birinci yıl için yüzde 60 artı 7 bin 620 TL., ikinci yıl için yüzde 30 oranında zam yapıldı.

Yapılan toplu sözleşmelerde, ücret artışlarının yanı sıra sosyal haklarda da önemli artışlar sağlandı.

Samsun'da yapılan Temel Eğitim Seminerine katılanlar...

ŞUBE YÖNETİCİLERİ TEMEL EĞİTİM SEMİNERİ YAPILDI

- **Başoğlu:** "Eğitim programlarımızın ağırlığını varlığımızın temelini oluşturan demokrasi teşkil etmektedir." dedi.

"Şube Yöneticileri Temel Eğitim Semineri" 5-7 Eylül tarihlerinde Samsun'da TÜRK-İŞ Eğitim Sitesinde yapıldı.

TÜRK-İŞ üyesi 16 sendikadan 46 kursiyer katıldığı seminerin açılışında konuşan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu, TÜRK-İŞ'in Yönetim ve Başkanlar Kurulu kararıyla, bu kararlar ışığında yapılan çalışmalar hakkında kursiyerlere bilgi verdi.

Başoğlu; daha önce Üniversite öğretim üyeleriyle ortaklaşa düzenlenen bir çalışmada, uygulanacak eğitim programlarında "demokrasi" konusunun ağırlıklı olarak yer almasının kararlaştırıldığını hatırlatarak, "Hür ve güçlü sendikacılığın temelini demokratik par-

lamentar sistem oluşturur. Demokrasinin tüm kurum ve kurullarıyla işleyebilmesi için, tüm kesimlerin demokrasiye sahip çıkması zorunludur" dedi.

Seminerde sırasıyla Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Doc. Dr. Lamdi Mollamahmutoğlu "Dünya'da ve Türkiye'de Sendikacılık Hareketi", Sosyal Güvenlik Uzmanı Selahattin Turla "Sosyal Güvenlik Mevzuatı", Prof. Dr. Alpaslan Işıklı "Demokrasi ve Sendikacılık", 9 Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Fevzi Demir "Toplu sözleşme usul, taktik ve stratejileri" konularını işlediler.

Seminer, sertifika dağıtımı ile sona erdi.

SENDİKALARIN SEMİNERLERİ YOĞUN ŞEKİLDE DEVAM EDİYOR

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların eğitim çalışmaları geçtiğimiz ay içinde de yoğun şekilde devam etti.

Tes-İş Sendikasının temel sendikacılık eğitimiyle ilgili eğitim programının iki etab'ı da Trabzon ve Giresun'da yapıldı.

Toleyis ve Haber-İş Sendikalarının eğitim uygulamalarına

da Samsun TÜRK-İŞ Eğitim Sitesinde devam edildi.

Tes-İş Sendikasının 19-21 Eylül tarihlerinde Trabzon'da uyguladığı temel sendikacılık seminerine 50 kursiyer katılırken, Rize'de 20 Eylül'de başlayan ve üç gün süren aynı programlı seminerine 40, Giresun'da 21 Eylül'den itibaren üç gün uygulanan seminerine de 35 kişi katıldı.

AMERİKAN İŞYERLERİNDE TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

- **Türk Harb-İş'in imzaladığı toplu iş sözleşmesi ile 14 bin civarında işçi önemli ücret ve sosyal haklara kavuştu.**

TÜRK HARB-İŞ Sendikası ile Amerikan işyerleri olan 18 Üs'te çalışan 4 bin 500 Türk Harb-İş Sendikası üyesi işçiler adına sürdürülen toplu iş sözleşme çalışmaları grev aşamasına gelindiğinde tarafların anlaşması üzerine imzalandı.

20 Eylül 1988 günü Ankara'da Sendika Genel Merkez binasında törenle imzalanan Amerikan işyerleri toplu iş sözleşmesi ile işçi ücretlerine; 1 Nisan 1988 tarihinden geçerli olacak şekilde yüzde 100 zam yapıldı. Ayrıca 1 Nisan 1989 tarihinden itibaren de DİE'nin gösterdiği enflasyon oranı kadar artış getirileceği karar altına alındı. Bunun yanında; 1 Ocak 1989'da yüzde 20 oranında ücretlere zam yapılacağı hükmü getirildi..

TÜRK HARB-İŞ'TEN YAPILAN AÇIKLAMA

TÜRK HARB-İŞ Sendikasının Amerikan işyerlerinde imzaladığı toplu iş sözleşmesi ile işçilerin sosyal yardımlarında da önemli artışlar getirildi. İki yıllık olarak imzalanan toplu iş sözleşmesinde elde edilen haklarla ilgili olarak TÜRK HARB-İŞ Sendikası'ndan yapılan açıklamada "Böyle sosyal haklarla birlikte artış oranı % 349'u bulmaktadır. Bu bir rekordur. Harb-İş Merkez Yönetim Kurulu grev kararı sonucunda elde edilen başarının bu aşamaya kadar işçi ile dayanışmanın eseri olduğunu bir kez daha vurgulayarak, üyelerimize hayırlı olmasını dileriz" denildi.

Toplu iş sözleşmesi imza töreninde TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz yanında öteki yöneticiler ve bazı sendika liderleri de hazır bulundu..

Kadın İşçiler Semineri'ne 60 kursiyer katıldı

- Rize'deki seminerde Aile Planlaması, Kadın Sağlığı, Çalışan Kadınların Sorunları, Genel Beslenme ve Çocuk Beslenmesi konuları işlendi.

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların yönetim kademelerinde görev yapan ve işyerlerinde sendikal lider durumunda temsilci kadın işçilerden oluşan 60 kursiyerin yararlandığı seminer 20-21 Eylül tarihlerinde Rize'de yapıldı.

TÜRK-İŞ ile AAFLI'nın ortaklaşa düzenlediği seminerde TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** yaptığı açış konuşmasında, kadının toplumdaki yeri ve değeri üzerinde durarak, "Sosyal yapıımızdaki kadınlarımızın etkin yerini, Cumhuriyet kurulduktan sonra siyasal hayatımızda da görmekteyiz" dedi.

Modern Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk'ün, Türk kadınına çok ileri sosyal ve siyasal haklar tanıdığına da işaret eden **Başoğlu**, çalışan kadınların sorunları üzerinde durarak, "Çalışan ve ana olan kadınlarımızın en önemli sorunu kreş konusudur. Aslında çözümlenemeyecek derecede ağır olmamakla beraber, ilgisizlik yüzünden önemini korumaktadır" dedi.

Başoğlu daha sonra şöyle devam etti:

"— İktisaden faal nüfusun yarısı kadındır. Buna karşılık bir işte çalışan kadın oranı, üçte birdir.

— Bir işte çalışır gözüken kadınların yaklaşık beşte dördü ise, gerçekte kırsal kesimde ücretsiz olarak aile ekonomisi içerisinde, tarımsal faaliyetlerde bulunmaktadı.

— Öte yandan yaklaşık 7 milyon kadın, "Ev kadını" statüsü

içinde, üretken olmayan işgücü kategorisinde değerlendirilmektedir.

— Bir ücret karşılığında çalışan kadın sayısı, toplam ücretli çalışanların yüzde 15'i oranındadır. Ancak giderek ağırlaşan geçim şartlarının, kadınları çalışma hayatına ittiği de bir gerçektir.

— Ülkemizde ücretli olarak çalışan kadınların iktisadi faaliyet kollarına göre dağılımına bakıldığında, hizmet kesimi kadın işçilerin yoğun olarak çalıştığı alan olmaktadır. Kadın işçilerin yarısından fazlası, hizmet sektöründe çalışırken, bu oran tarım ve sanayi kesiminde yüzde 23 kadardır.

— Ülkemizde üretim alanında çalışan işçilerin arasında kadın işçi oranının en yüksek olduğu dallar, sanayi, gıda, içki, tütün, dokuma gibi hafif sanayiidir.

— Bazı sektörlerde çalışan kadın sayısı ise, erkeklerden fazladır. Örneğin tütün işkolunda çalışan kadın oranı, yaklaşık yüzde 55'tir.

— Hizmet kesiminde bulunan kadın işçilerin yaklaşık üçte ikisi, kamu hizmetinde memur olarak çalışmaktadır. Öte yandan, toplam memurların yaklaşık yüzde 32'si kadındır.

— Çalışan kadınların, çalışma hayatında karşılaştıkları sorunlar fazladır.

— İş hastalıkları ve meslek hastalıkları dağılımına bakıldığında, sigortalı kadın işçilerin uğradıkları iş kazası ve meslek hastalığı, gerek sayısal ve gerekse oransal olarak düşmüştür.

*Mustafa Başoğlu
TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri*

— Ancak işkzasası ve meslek hastalığı sonucu ölümlerde artış vardır. Örneğin 1983, 1984, 1985 yıllarında ölen kadın sigortalı sayısı sırasıyla % 4, 3, 5 iken, bu sayı 1986'da % 16; 1987'de % 14 olmuştur.

— Sosyal Sigortalar Kurumu İŞ x verilerine göre sigortalıların yaklaşık yüzde 9'u kadın sigortalıdır. (260.700 kadın sigortalı). Bu durumda, çalışan kadın işçi sayısı dikkate alındığında, sigortasız çalıştırmanın özellikle kadınlarda yaygınlık kazandığı ortaya çıkmaktadır.

Kadın işçilerimizin, daha doğrusu kadın çalışanların çeşitli sorunlarının ele alınacağı buseminerimizde, sorunlara ışık tutucu önerilerin de ortaya konulacağı inancıyla hepimizi sevgi ve saygıyla selamlarım."

AAFLI Türkiye Bürosu Direktörü Valentin B. Suazo da yaptığı konuşmada, eğitimin sendikalar açısından önemi üzerinde durarak, diğer ülkelerdeki benzeri çalışmalarını anlattı.

Seminer 20-21 Eylül tarihlerinde uygulandı ve sertifika dağıtımını ile sona erdi.

TÜRKİYE, AVRUPA'NIN ZEHİR DEPOSU OLDU

- Hergün sahillerimize vuran zehir dolu variller için yeterli önlem yok.

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği bünyesinde faaliyet gösteren TÜRK-İŞ Tüketici Şikayet ve Danışma Bürosunun yaptığı araştırma sonuçlarına göre, Hükümetin AET'ye girme uğruna zehirli radyoaktif artıklarının ülkemize yasal olmayan yollardan gönderilmesine karşı çıkmadığı ve bu varillerin ülkemiz topraklarına gömülmesi halinde, başka binlerce varile daha dolaylı yoldan göz yumulduğu ortaya çıkıyor.

AET'ye üye olabilmek için, sahillerimize vuran zehir varillerine ses çıkarmadığımız iddia ediliyor. Böylece gelecek on yıl içinde binlerce vatandaşımız kanserin kucağına itiliyor.

Karadeniz'den sonra, İzmit Körfezi, İzmit-İstanbul Karayolu, Akdeniz'de de atık madde dolu variller bulundu. Karadeniz'deki varillerde çok zehirli nükleer atıklar var. İzmit'te bulunan bir varil ise, en tehlikelisi. Bu varilde bulunan zehir, tüm İstanbul halkını öldürecek güçte.

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreterliği bünyesinde faaliyet gösteren TÜRK-İŞ Tüketici Danışma Bürosunun yaptığı araştırma sonuçlarına göre, hükümetin AET'ye girme uğruna, zehirli radyoaktif artıkların ülkemize yasal olmayan yollardan gönderilmesine karşı çıkmadığı ve bu varillerin ülkemiz topraklarına gömülmesi halinde, başka binlerce varile daha dolaylı yoldan göz yumulduğu ortaya çıkıyor.

TÜRK-İŞ tarafından bu konuda yapılan açıklamada şu görüşlere yer verildi:

ZEHİR DOLU VARİLLER, İNSANLAR YANINDA ÖTEKİ CANLILARI DA OLUMSUZ YÖNDE ETKİLİYOR

Öncelikle Çernobil Nükleer Santralı kazasından sonra, Karadeniz insanı bu kaza sonrasında oluşan radyoaktif bulut ve onun getirdiği yağmurlardan zaten aşırı şekilde etkilendi. Şimdi ise sahillere vuran ikiyüze yakın varil nedeniyle bölgede bir müddet önce turizm, balıkçılık ve avcılık yasaklandı. Haftalarca sahilde üzeri naylonla örtülü tutulan varillerden sızan zehirli kimyasal maddeler ve radyoaktivite, denizlerimizde yaşayan binlerce tür balığı zehirledi. Bölgede iç turizmin canlanması beklenirken, bu zehir dolu variller yüzünden milyarlarca liralık zarara girildi. Bu varilleri hiç bir güvenlik önlemi alınmadan, açık el ve gaz maskesiz olarak taşıyan ve bu varillerin depolanmasında çalışan işçilerimiz, göz göre göre muhtemel bir kanser illetinin pençesine atılmışlardır. Üstelik varillerin gömülmesi için düşünülen beton depolar bile birkaç yıl sonra, zehir sızıntılarına sahne olacak ve bu sızıntı zehirler içme sularına ve tarım alanlarına yayılacaktır. İşte asıl felâket, o zaman başlayacak.

HÜKÜMET, BU VARİLLERE İZİN VERMEMELİDİR

Kaldı ki, bu varilleri kendi ülkemize gömersek, yeni varillere dolay-

lı bir davetiye çıkarmış olacağız. Oysa bu konuda hem AET nezdinde hem de Birleşmiş Milletler nezdinde girişimlerde bulunarak, varillerin geldiği ülkeyi açıkça suçlayıp bu atıkları o ülkeye iade edebiliriz. Ama işbaşındaki hükümet kimseyi gücendirmemek lüzumsuzluğu ile AET'ye girmek uğruna binlerce vatandaşımızı tehlikeye atmaktadır. Bu sessizlik nedeniyle bu kez de İzmit körfezinde ve Akdeniz'de yeni variller sahile vuruyor. İzmit'te bulunan varildeki madde içme sularına karıştığı takdirde, tüm İstanbul halkını etkileyecek kadar zehir taşıyor. Sodyum Siyanit (siyanür) adlı bu zehiri taşıyan varil bir kaç metre toprağın dibine gömülmüştür. Bir müddet sonra çürüme ve yağmurlarla birlikte varil açılacak ve içindekiler toprağa, yağmur sularına ve tarım ürünlerine karışacaktır. Bu belâ göze alınmaz.

TÜRK-İŞ araştırmasında, daha sonra şöyle deniliyor:

AFRİKA ÜLKELERİ BİLE BU KONUDA TEDBİR ALDI

Afrika ülkeleri bile bu konuya, uluslararası plâformlarda itiraz etmişler, Nijerya başta olmak üzere, bir çok Afrika ülkesi bu konuda sert tedbirler almışlardır. Oysa bizim ülkemizdeki bu vurdumduymazlık birkaç yıl sonra, bir çok sorunu da beraberinde getirecektir. Öncelikle turizm zarar görecektir, bu varillerin Karadeniz ve Akdeniz'de bulunması ile ilgili haberler Avrupa basınında yer aldıkça, Avrupalı turistler ülkemize gelmeyecektir. Karadeniz'de beklenen iç turizm hareketi zarar görecektir. Yine Karadeniz'de tutulan balık ürünlerinin radyoaktivite içermesi nedeniyle tüketimi yasaklanabilecektir. Gelecek yıl içinde zaten Çernobil kazasıyla artan kanser olaylarında yeni artışlar görülecektir. Halkımız binlerce milyonlarca lira parayı ilâçlara yatırmaya mahkûm. Ayrıca, tüm sular, tarım alanları etkilenecek, soframızdaki ekmekten, tuza kadar tüm ürünlere az miktarda bulaşan zehir ve radyoaktivite sağlığımızı bozacaktır. ■

KOOPERATİFÇİLİK SEMİNERİ ERZİNCAN'DA YAPILDI

Erzincan'da sendikalar öncülüğünde kurulan tüketim kooperatifleri için gerekli eğitimi vermek amacıyla düzenlenen Kooperatifçilik Eğitimi Semineri, geçtiğimiz ay içinde Erzincan'da sendika ve kooperatif yöneticilerinden 60 kursiyerin katılımı ile gerçekleştirildi.

KUL'UN KONUŞMASI

Seminerin açılışında bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri **Emin Kul** yaptığı konuşmasında TÜRK-İŞ'in sendikal çalışmaları ve referandum ile ilgili görüşlerini açıkladı. **Kul**, ayrıca 1980 ve 1987 yılları arasındaki illi gelir dağılımı ile ilgili örnekler vererek işçi aleyhine azalan milli gelir dağılımındaki adaletsizlikleri açıkladı. İşçinin satın alma gücü ve bu gücün korunması için kooperatifçiliğin önemine değinen **Kul**, tüketim ve yapı kooperatiflerini enflasyona karşı sendikalar tarafından geliştirilebilecek en iyi çare olarak nitelendirdi.

Seminerde, TÜRK-İŞ Kooperatif uzmanı **Sinan Vargı**, kooperatif sendika ilişkileri ile ve kooperatif işletmeciliği, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifler Kontrolörü **Oktay Çaloğlu** ise Kooperatif Mevzuatı konularında ders verdi.

Tüketim Kooperatifleri İçin Mali Analiz Kitabı Hazırlandı

Tüketim Kooperatiflerinin daha rasyonel çalışmaları için çeşitli mali analiz esasları ile ilgili formülleri kapsayan kitapçık işçi tüketim kooperatiflerine gönderildi. Kısıtlı sermaye imkanları ile enflasyona karşı işçilerini korumak amacını gerçekleştirmeye çalışan tüketim kooperatifleri mali analiz ve rasyolar yolu ile verimli bir şekilde tüm imkanların en iyi bir şekilde değerlendirilip değerlendirilemediğini bu kitapta yer alan formüllerin uygulanması ile öğrenebilecekler.

Orhan BALTA By-Pass Ameliyatı Oldu

Balta'nın sağlık durumunun memnuniyet verici olduğu öğrenildi.

Tek Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı ve TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu üyesi Orhan Balta, geçirdiği bir kalp rahatsızlığı sonucu by-pass ameliyatı olarak yeniden sıhhatine kavuştu.

Kalbinden şikayetleri üzerine anjo yapılan Balta'nın bazı damarlarında tıkanıklık olduğunun belirlenmesiyle, ameliyata karar verildi ve 26 Eylül Pazartesi günü İstanbul Koşuyolu hastanesinde başarılı bir ameliyat yapıldı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın da ameliyat süresince hastanede bulunduğu ve doktorlardan memnuniyet verici haberler aldıktan sonra Ankara'ya dönerek 27 Eylül tarihli Başkanlar Kurulu olağanüstü toplantısına katıldığı bildirildi.

27 Eylül'da toplanan TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kuruluna katılan üyeler, topluca imzaladıkları bir geçmiş olsun mesajını Orhan Balta'ya gönderdiler.

Hastaneden alınan bilgilere göre, ameliyat sonrası gelişmelerin, memnuniyet verici olduğu herhangi bir komplikasyonun beklenmediği açıklandı.

Dergimiz, sayın Orhan Balta'ya geçmiş olsun der, en kısa zamanda sağlığına kavuşarak görevine dönmesini diler.

KAMUDA PERSONEL İDARESİNİN BUGÜNÜ VE KAYIRMACILIK SİSTEMİ

H. Avni YAZICI
TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

Anayasamızın başlangıcında; "Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu"

128. maddesinde de; "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür." hükümleri yer almıştır.

Personel rejimleri ülkelere göre farklılıklar göstermelerine rağmen tarihsel gelişiminin, kayırma (yağma) sistemi, liyakat sistemi ve sosyal ilişkiler sistemi olarak 3 şekilde oluştuğunu

tesbit etmekteyiz. Ülkemiz uygulamasına bakıldığında; kayırma (yağma) sisteminin nasıl acımasızca uygulandığını üzülerek açıklamak istiyoruz.

1983 genel seçimlerinden sonra iktidara gelen siyasi parti ve onu temsil eden hükümet, kamuda görev almak isteyenlerle, çalışmakta olup da orta ve üst kademelerde görev almaya hak kazananlara ve uzun süredir çalışmakta olup da devlet memuru olma onuruna sahip kişilere karşı adeta bir savaş açmıştır. Bu uygulamalar vatandaşlar arasında kırıncılıklara neden olduğu gibi, farklı ve taraflı uygulamalar sonucu kamu kadroları zayıflamış, hatta ilerisi için alarm çanları çalmaya başlamış ve bazı tasarruflar aleyhine, idari davaların açılmasına neden olmuştur. İdari davaların sayısal artışının ötesinde, bu davaların mahiyetine bakmak gerekir. Çünkü bu davaların çoğunluğu, Anayasada

belirlenmiş temel insan hak ve hürriyetlerine vaki tecavüzü önlemek için açılmış bulunmaktadır.

UYGULAMALARDAN ÖRNEKLER

Kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan atamalarda, ister ilk giriş, ister yatay ve dikey yükselişler olsun, hakim görüş siyasi kadrolaşma olmuştur. "SIRA BİZE DE GELİR" zihniyetiyle kamuya ait kadroları yozlaştıran, ayrıca 12 Eylül hareketine de kısmen neden olan bu çıkarıcı kadro bu defa da bu görüşlerini ve beklentilerini çarpık bir zihniyet şeklinde idarede hakim kılmıştır. Liyakat, başarı ve hizmete emeği geçmiş olma faktörü yani hak unsuru ortadan kaldırılmıştır.

İlk uygulamaya üst kadrolara kuruluşlar dışından ve bu görüşe inanmış kişilerden atamalar yapılmakla başlanmış, bunu bir süre sonra 190 sayılı

Kanun Hükümünde Kararnameyle memur ve şef arasındaki kadroların kaldırılmış olmasından faydalanılarak, şef ve şube müdürlüğü kadrolarına, bu kadroların sağladığı maddi imkanlar dikkate alınarak yeni atamalar yapılmıştır. Tabiidir ki, mevcut başkanlık kadroları da aynı şekilde dağıtılmıştır. Bu cazibeli dağıtım, münhal kadroların kısa sürede kapanmasına neden olmuştur. Ama taleplerle birlikte bu taleplerin bir an evvel yerine getirilebilmesi için siyasi baskılar artmaya başlamıştır. İhtiyaç olsun veya olmasın yeni kadroların alınmasına kadar geçecek süre ve bazı idari tasarruflara sözle olmasa dahi tutum ve davranışlarıyla tavır alan yöneticilere karşı da ayrı bir kampanya başlatılmıştır. Bu kampanyanın ilk uygulaması hizmetleri küçümsemek, bu hizmetlerin yürütümünden sorumluları kötölemek, ayrıca bu değerlendirmeleri yaygın bir şekilde işlemek suretiyle moral bozmak olmuştur. Yine neticesi evveden belirlenmiş sipariş rapor ve kararlara karşı çıkan, bu gibi usulsüzlüklere HAYIR diyenlerin sicilleri ile oynamak suretiyle tasfiyelerini sağlamak, suskunlukla EVET diyenleri de bir süre sonra pasifize eden uygulamalara geçilmiştir. Daha da ileri gidilerek idari mahkemelerden alınan kararlar bir görüntü şeklinde uygulanmış ve fakat en kısa sürede yine bu görevden alınabilmeleri için ya belirsiz ve süresiz görev uygulamaları veya istediği bir kadro ve emeklilik gibi hususlarda pazarlığa girilmiş ve uygulamalar bu derece dejenere edilmiştir.

UYGULAMALARIN MENFİ ETKİLERİ

Kamuda kayırma sisteminin hakim olması, bir yanda Anayasa ve yasalara aykırı olduğu gibi, öte yandan da görevlere yetersiz ve yetenezsiz kimselerin gelmesine, kadroların kısırlaşmasına neden olmaktadır. Ayrıca siyasi yollardan uygulanan gayriresmi bir denetimin kurulmasına da yol açılmış bulunmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarına uzun seneler hizmette bulunan kişilerin hizmetlerinin inkarı ve "Artık çalıştığı yeter, ayrılınsın da sıra bize de gelsin", gibi hiç de hoş olmayan ve idarenin ciddiyetine yakışmayan tutum ve davranışlar kırgınlıklara, ayrılıklara, kişilerin devlete küsmelerine ve saygılarının azalmasına neden olmaktadır. Daha önemlisi, devlet hizmetlerinde zaman boşa gitmekte, modern sevk ve idarenin gayesi olan süratli, kaliteli ve ucuz hizmet prensibine aykırı sonuçlar doğmaktadır.

Bir başka husus, gayelerini kayırma sistemi yoluyla kavuşanlarda kendileri, aile fertleri ve yakınlarının bu yöndeki isteklerinin her zaman yerine getirileceği fikrinin hakim olmasıdır. Yani uygulama devlete güveni sarsıcı neticeler vermektedir.

Bu kişiler, herhangi bir taleplerinin yerine gelmemesi halinde, derhal olumsuz tavırlara girebilmekte ve çıkarıcılık öne çıkmaktadır.

Uygulama kamu hizmetide başarılı olmayı ve Devlet memuru olabilme onuruna sahip bulunmayı değil, kendileri için

Devlet memuru olmayı gaye edinen yeni bir anlayışın doğmasına neden olmuştur. Hele aynı anda en az iki görev verilenler de bu uygulamanın tuzu biberidir. Çünkü ülkemiz ne yetmiş insan unsuru bakımından bu kadar kısır, ne de ekonomik yönden farklı ücret sistemi uygulayacak ve bazı görevlilerin ekonomik bağımsızlığını teşvik edecek kadar zengindir.

UYGULAMALAR VE YASALAR

İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olması Anayasa gereğidir. Ancak bu yolla hak elde edilebilse dahi, karar uygulandıktan sonra, idare haksız eylemine devam etmektedir. Bu uygulama ise, muhatabı umutsuzluğa, yanlış tasarruflarda bulunmaya ve kararsızlığa itmektedir.

S O N U Ç

Olağanüstü dönemde güvenlik soruşturmalarının, olağan dönemde de siyasi tercihlerin ve kayırma politikasının hakimiyeti sonucu kamuda çalışanlar arasında yaratılan farklı uygulamaları tasvip etmek mümkün değildir. Ancak, bu haksız uygulamalara çalışanların 25-30 yıldır varolan temiz sicillerini bozmak suretiyle gerekçe yaratılması da düşündürücü ve Anayasa ya aykırı olup temel insan hak ve hürriyetlerine tecavüz mahiyetindedir. Bu haksız tasarruflara idari ve adli yargı mercileri kadar, ülkenin yönetiminden sorumlu kişilerle, kurum ve kuruluşların birlikte hareket ederek en kısa sürede çare bulmaları gerekmektedir.

EYLÜL 1988 GIDA HARCAMASI

Asgari ücret aylık gıda harcamasının yarısını bile karşılamıyor.

Hayat pahalılığının önemli bir göstergesi mutfak.. İnsanların yaşamı için gerekli olan gıda ne olmalıdır? Ne oranda gıda harcaması yapmaları gerekir?

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi, Eylül 1988 ayı için bir ailenin gıda harcamasını tespit ederek, yaptığı çalışmayı açıkladı. Aşağıda Ankara'da yaşayan 4 kişilik bir ailenin yapması gereken gıda harcamasına ilişkin yapılan araştırmayı sunuyoruz.

Son sekiz yıldan bu yana uygulanan ekonomik politika ile günlük yaşantımızın ayrılmaz bir parçasını oluşturan fiyat artışları, özellikle son aylarda büyük bir ivme kazanmıştır. Mevsim koşulları nedeniyle gıda harcamalarında dönemsel olarak artış hızında gözlenen yavaşlamanın da gerçekleşmediği görülmektedir.

Ülkemizde aile gelirinin büyük bir bölümü gıdaya ayrılmaktadır. Gıda harcamalarında meydana gelen fiyat artışları gelirin satın alma gücünde aşınmalara yol açmaktadır. Bu durum, çalışanların içinde bulun-

duğu ekonomik ve sosyal sorunları dayanılmaz boyutlara ulaştırmıştır.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından, Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin dengeli beslenmesini sağlayan harcama kalıpları gözönünde bulundurularak yapılan hesaplamalara göre, gıda harcaması Eylül ayı itibariyle 188.038.- liraya yükselmiştir. Bir ay önceye göre yüzde 5.1 oranında artış gösteren gıda harcamasının Aralık 1987'ye göre son dokuz aydaki artış oranı ise yüzde 46.7 olarak gerçekleşmiştir.

Asgari ücretin 1 Temmuz 1988'den itibaren aylık net 83.766 lira olarak tesbit edildiği ülkemizde, asgari ücret almakta olan bir işçi, sadece bir aylık asgari gıda harcamasını yapabilmek için 67 gün çalışmak zorundadır. Gıda harcaması dışında kalan konut, giyim, sağlık, ulaşım, kültür gibi zorunlu ihtiyaçlar için yapılması gereken harcamalar da dikkate alındığında, işçilerin içinde bulunduğu olumsuzlukların ekonomik boyutu belirginleşmektedir.

Ülke genelinde ödenmekte olan ücret düzeyinin düşük olduğu bu yapıda harcama, insanlık onuruyla bağdaşan bir yaşamın gerektirdiği değil, elde edilen gelirin elverdiği ölçüde yapılmak durumunda kalmaktadır.

Dört kişilik Ailenin Aylık Gıda Harcaması (TL)

	Ocak 1984	Aralık 1987	Ağustos 1988	Eylül 1988
Yetişkin işçi için	9.690	43.866	60.060	63.718
Yetişkin kadın için	6.257	27.114	38.713	39.864
15-19 yaş grubu				
Çocuk	8.316	35.112	48.213	51.018
4-6 yaş grubu çocuk için	5.346	22.090	31.944	33.438
TOPLAM	29.609	128.182	178.930	188.038

Bazı temel gıda maddelerinde meydana gelen artışlar

	Ocak 1984	Aralık 1987	Eylül 1988
Et	725	3.500	4.550
Peynir	500	2.400	3.200
Margarin	280	1.000	1.700
Şeker	100	380	530
Çiçek Yağı	360	1.400	2.000
Kuru			
Fasulye	175	1.350	1.400

DEVLET DEMİRYOLLARI VE ASKERİ FABRİKALAR İŞÇİLERİNİN SÜPER EMEKLİLİKLERİ

Osman Nuri TEKMAN
Sosyal Güvenlik Uzmanı

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekaüt ve Muavemet Sandığı'nın Sosyal Sigortalar Kurumu'na Devri Hakkında (991 sayılı) Kanun'la 1.8.1968 tarihinde Sosyal Sigortalar Kurumu'na devredilenlerin Sosyal Sigortalara tabi olarak geçen hizmetleri 1.8.1988'de 20 yılı doldurmuştur.

Bu işçilerden durumları, 991 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Demiryolları Emekli ve Askeri Fabrikalar Tekaüt Sandıklarına tabi olarak çalışmakta olanlardan, Demiryolları Emekli Sandığı Kanunlarına tabi fiili hizmet süresi 5 yılı doldurmuş bulunanların, T.C. Demiryolları İşletmesine ait işyerlerinde, Askeri Fabrikalar Tekaüt Sandığı kanunlarına tabi hizmet süreleri 5 yılı doldurmuş bulunanların da Milli Savunma Bakanlığına veya Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait işyerlerinde devamlı olarak çalışmak suretiyle, Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak geçecek hizmet süreleri, yazılı istekleri halinde, Demiryolları Emekli Sandığı ve Askeri Fabrikalar Tekaüt Sandığı Kanunlarına tabi olarak geçmiş bulunan hizmetleriyle birlikte nazara alınır ve bunlara ilgili sandık tanımlarındaki esaslar dairesinde Kurumca emekli aylığı bağlanır." hükmüne uyanlar, 25 yıl ve en az 5000 gün prim ödeme şartını yerine getirmiş bulduklarından beş yıl süre ile üst gösterge tavanından prim ödemediği süper emekli olabilirler.

Bunlardan;

— Askeri Fabrikalar ve Tekaüt ve Muavemet Sandığından devren gelenler, 3575 sayılı Kanunun 20. maddesinin "Tekäüd aylıkları tekaüde sevk tarihinde alınmakta olan aylık veya yevmiyelerin aylık tutarının (yevmiyeliler için bir ay 25 gün hesap edilir.) üzerinden hesap olunur. Ancak kendi talepleri üzerine tekaüde icra olunanların bu aylığı iki sene almış olmaları şarttır. Aksi takdirde aylık miktarı ve hizmet müddeti her ne olursa olsun bu aylıktan bir evvelki aylık tahsis olunur."

— Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umumi İdaresi Memurları Tekäüd Sandığından devren gelenler ise 2454 sayılı Kanuna Ek 2904 sayılı Kanunun 19. Maddesinin "Tekäüd aylıkları tekaüde sevk tarihinde alınmakta olan aylık üzerinden hesap edilir. Ancak kendi talepleri üzerine tekaüdü icra olunanların bu aylığı iki sene almış olmaları şarttır. Aksi takdirde aylık miktarı ve hizmet müddeti her ne olursa olsun bu aylık tahsise esas tutulur." hükmünden yararlanacaklardır.

3575 sayılı Kanunun 20. maddesindeki (yevmiyeliler için bir ay 25 gün hesap edilir) hükmü, 991 Sayılı Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile Askeri Fabrikalar Tekäüt ve Muavemet Sandığı'nın Sosyal Sigortalara Kurumuna Devri Hakkındaki Kanuna ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair (1189 sayılı) Kanunun Ek 1. maddesinin "991 sayılı Kanunun geçici 1. maddesine göre bağlanacak emekli aylıklarının tesbitinde fiili ve itibari hizmet sürelerinin toplamı 25

yıl olarak değiştirilmiştir. Fiili ve itibari hizmet sürelerinin toplamı 25 Yıl olanlar için Emekli aylığının nisbeti emekli aylığı bağlanmasına esas tutulan aylık veya ücretin % 70'i olarak uygulanır. Yaşlılık aylığı bağlanmasında 1 ay 30 gün üzerinden hesaplanır.

Fiili ve itibari hizmet süreleri toplamı 25 Yıldan az olanlara her tam yıl için % 1 eksiği, fazla olanlara da her tam yıl için % 1 fazlası üzerinden emekli aylığı bağlanır.

Fiili ve itibari hizmet süreleri toplamındaki ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için emekli aylığının bağlanmasına esas tutulan aylık veya ücret tutarının % 1'inin onikide biri emekli aylığına ayrıca eklenir.

Ancak, bağlanacak aylığın toplamı emekliliğe esas aylığın % 80'ini geçemez" hükmü içerisinde 30 güne çıkarılmış bulunmaktadır.

Bunlara yaşlılık aylıkları, ilgili sandık kanunları hükmüne göre bağlanacağından, üst göstergeden emekli olmalarına rağmen, 3395 sayılı Kanunla getirilen Ek Madde 3'ün "Üst Gösterge Tablolarının tavan göstergesine göre hesaplanacak aylıkların aylık bağlama oranı % 50'dir." hükmüne de tabi olmamaları, yukarıda belirtilen oranlarla emekli olmaları gerekir.

Bu duruma göre, yukarıda saydığımız hükümden yararlanma olanakları bulunan sigortalıların, böyle bir hakkı kaybetmemeleri için Sosyal Sigortalar Kurumu'nu verecekleri emeklilik talep dilekçelerinde "durumlarının hem bağlı oldukları sandık kanunlarına göre, hem de 506 sayılı Kanuna göre tetkiki ile lehlerine olan aylığın bağlanması" hususunda bir ilâve koymaları uygun olur. Bu suretle bunların yaşlılık aylıkları, 9.7.1987'den önce emekli olup, borçlanarak süper emekli olanların aylık düzeyine yaklaşabilir. ■

TOPLU-İŞ SÖZLEŞMELERİNDE SON DURUM

(30 Eylül 1988 tarihi itibarıyla)

- TÜRK-İŞ'e bağlı 32 sendikanın toplu iş sözleşme çalışmaları sürüyor. TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi'nin sendika genel merkezlerinden sağladığı bilgiler ışığında yaptığı çalışmaya göre; Müzakeresi Devam Eden Toplu İş Sözleşmeler, Uyuşmazlık Aşamasında Olan Toplu İş Sözleşmeler, Grev Kararı Alınan Toplu İş Sözleşmeler ve Devam Eden grevlere ilişkin sendika ve işyerleri adları işçi sayıları ile tarihleri aşağıdadır:

İşçi Sayısı

A- Müzakeresi Devam Eden TİS'ler	84.093
B- Uyuşmazlık Aşamasında Olan TİS'ler	205.855
C- Grev Kararı Alınan TİS'ler	8.387
D- Devam Eden Grevlere	13.125

A) MÜZAKERESİ DEVAM EDEN TİS'LER

SENDİKA ADI	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
TEKSİF	Sümerbank Genel Müdürlüğü	28.000
	Tariş	2.000
	Müstakil 100 İşyeri	20.000
T.MADEN-İŞ	Budin Barik Kimya Sanayi	130
	Kümaş Kütahya Many.İşl. A.Ş. Kütahya	754
	Gümüş Mad.San. ve Tic. A.Ş. Ç.Kale	—
	Karbon Madencilik Ltd.Şti.	31
	Kuzey Anadolu Madencilik Ltd. Şti.	441
	(Gökçeşi-Mengen Bolu)	
PETROL-İŞ	PETKİM	6.600
	Alpet	3.136
	Müstakil 30 İşyeri	3.000
TÜRK METAL	Müstakil 58 İşyerinde	4.138
TES-İŞ	Orhaneli Termik Santrali	58
	Seyitömer Termik Santrali	350
BASİSEN	Şeker Sigorta	155
	Esbank	460
TEKGIDA-İŞ	Müstakil 58 İşyerinde	4.250
ÇİMSE-İŞ	Basel Üç yıllık blok Tuğla	100
	Günfa Güney	74
	Vintaş Tuğla Fabrikası	98
	Kütahya Porselen	553
	Emek Kiremit-Güneş Kiremit	70
	Çitfil Kiremit Fabrikası	123
	Bozkır Tuğla Fabrikası	100
SELÜLOZ İŞ	Elazığ Çimento Torba	140
TARIM-İŞ	KÖY-TUR Tavuk Kesimhanesi A.Ş.	45
	Ege Tarım A.Ş.	100
SAĞLIK-İŞ	Sırp-Birgiç Hastanesi	180
BELEDİYE-İŞ	9 Belediye	450
AĞAÇ-İŞ	Sunta Tahta Sanayi	200
	Adel Kalemciilik	350
	Kelebek Mobilya	250
BASIN-İŞ	Türk Tarih Kurumu	251
	MAS Matbaası	56
DERİ-İŞ	T.Deri İşverenleri Sendikası (22 İşyeri)	1.100
	Beymen Albay	200
HAVA-İŞ	THY (İlik Oturum 28.9.1988)	5.000
TEZKOOP-İŞ	Sümerbank (Büro kısmı)	350
	Oyak Genel Müdürlüğü	800
B. UYUŞMAZLIK AŞAMASINDA OLAN TİS'LER		
SENDİKA ADI	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
TEKSİF	Tekstil İşveren Sendikalarına bağlı işyerleri	120.000
T. MADEN-İŞ	TKİ Genel Müdürlüğü	30.000
	Kazdağ Madencilik A.Ş. / Balıkesir	32
	Kömür İşletmeleri / Ermenek	261
	Üzmen Maden Kömür İşl. / Amasya	42
G.MADEN-İŞ	Türkiye Taş Kömürü	46.000
TÜRK-METAL	Emniyet Genel Md. bünyesinde çalışan.	1.700
	Mayıs Motorlar	600
	Ege Mosan	450
AĞAÇ-İŞ	Sümetoğlu A.Ş. Tarsus	120
	Seka Bolu Müesseses Md.lüğü	400
	Yonsan Ağaç Sanayi Manisa	100
	Orma A.Ş. Isparta	250

SELÜLOZ-İŞ	Kağıt İşverenleri Sendikasına bağlı 17 İşyeri	5.600
YOL-İŞ	TEKFEN	300
PETROL-İŞ	Koruma Tarım İlaçları	562
	DEBANT	46
	SCHLUMBERGER	25
	Gübre Ticaret	31
	PETLAŞ (YHK'da)	90
	AĞAKİM	61
TGS	Tercüman Gazetesi	575
	Cumhuriyet Gazetesi	330
	Milliyet Gazetesi	510
Çimse-İş	7 İşyeri	1.200

C- GREV KARARI ALINAN TİS'LER

SENDİKA ADI	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	GREV KARARI TARİHİ
BELEDİYE-İŞ	Pili Batarya	349	17.8.1988
	Pilme Pil	110	24.8.1988
	Asilgaz	24	24.8.1988
	Bufoia Dügme	60	20.9.1988
TÜRK METAL	BKB Tibbi Cihazlar	45	11.8.1988
	İşlet Ziraat Aletleri	24	18.7.1988
	Toptan İnşaat	80	11.8.1988
	Hendek Ambalaj	140	21.9.1988
ÇİMSE-İŞ	Eston Boşluklu Döşeme Mad.	110	27.9.1988
	(Grev başlanacak)		
	Betonsan / Manisa	70	2.10.1988
	(Grev başlanacak)		
G.MADEN-İŞ	MTA	7.000	21.9.1988
AĞAÇ-İŞ	Düzsan A.Ş. / Düzce	200	29.8.1988
BELEDİYE-İŞ	Tavas Belediyesi / Denizli	5	23.8.1988
	Gündüzbey Belediyesi / Malatya	23	15.6.1988
	Ankara Üçler Sitesi	2	16.8.1988
SELÜLOZ-İŞ	Paksan Paketleme Sanayi / Adana	145	6.9.1988

D- DEVAM EDEN GREVLER

SENDİKA ADI	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	BAŞLAMA TARİHİ
T.MADEN-İŞ	Türk Maden Şti. A.Ş. Kavak Krom ve Bahtıyar Tavas/köyceğiz	975	1.8.1988
PETROL-İŞ	Doğu Galvaniz/Kocaeli	106	17.9.1987
AĞAÇ-İŞ	Elsan A.Ş. / İSTANBUL	60	1.8.1988
BASIN-İŞ	Darphane ve Damga Matb.	333	23.6.1988
ÇİMSE-İŞ	Şayakçı Madencilik / Balıkesir	350	27.9.1988
	Denizli Cam / Denizli	700	13.9.1988
SELÜLOZ-İŞ	Seka	10.200	6.9.1988
	Motif Duvar Kağıtları	50	30.10.1987
	Adana Kağıt Torba	105	30.6.1988
TÜRK METAL	Civas Cıvata	66	1.8.1988
TOLEYİS	Elyaf Yemek Fab. (Mahkemce Durduruldu)	20	24.8.1988
TEK GIDA-İŞ	Ulukartal Makarnacılık	160	27.9.1988

EN AĞIR İŞÇİ: NAIM

- ★ DÜNYA VE OLİMPİYAT ŞAMPİYONU NAIM SÜLEYMANOĞLU; KOPARMADA 152,5, SİLKMEDE 190 İLE TOPLAM 342,5 KİLO KALDIRDI.
- ★ NAIM'İN BİR GÜNLÜK BESLENMESİ İÇİN ASGARİ ÜCRET ANCAK YETİYOR.

1988 Seul Olimpiyatlarında halterde kilosunda koparmada 152,5; silkmeye 190 ve toplamda 342,5 kilo kaldıran Türk haltercisi Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu Naim Süleymanoğlu ulusca özlediğimiz Altın Madalyanın da sahibi oldu.

Naim Süleymanoğlu'nun yarıştığı saatlerde, Türkiye'de hayat adeta felce uğradı. Sokaklar bomboş, kamu ve özel kesimde televizyon olan odalar, evler tıklım tıklım nefeslerini bile tutan insanlarla doldu.

Büyük bir gururla televizyonda izlenen Naim Süleymanoğlu, peşpeşe Dünya ve Olimpiyat rekorlarını kırarken, Türk halkı müstesna bir gurur içindeydi. Çığlık atanlar, sevinç gözyaşı dökülenler çoğunlukta idi.

Bir anda milli kahraman durumuna gelen Naim Süleymanoğlu, Dünya televizyon ve basınında da birinci sayfalarda yer aldı.

"Cep Herkülü", "Küçük Dev Adam", "Dökme Demirin Mozart'ı" gibi başlıklarla Dünya basınında yer alan Naim Süleymanoğlu, Olimpiyatlar bitmeden ve çeşitli basın kuruluşlarının röportaj programları ile önemli bir tanıtım imkanı dışlanarak Referandum öncesi yurda getirilmek istendi.

Başbakanlık özel uçağı, Naim Süleymanoğlu'nu getirirken, bir arıza nedeniyle Singapur'a inmek zorunda kaldı.

Naim, Başbakanın ikinci özel uçağı gönderilerek ancak referandum sonrası 26 Eylül Pazartesi günü yurda gelebildi.

Büyük bir törenle karşılanan Naim Süleymanoğlu'nun beslenme programının bir günlük gideri, asgari ücretle çalışan işçilerin aylık gelirine eşit bulunuyor.

